FÖRSVARETS FORUM
FÖRSVARSMAKTENS PERSONALTIDNING | NR 1/2026

FÄLTJÄGARNAS ÅTERKOMST

RAKETSTART FÖR I 21 ÖSTERSUND

Allt du behöver veta inför **AURORA 26**

REKRYTERING – så möter de utmaningarna

Swedint driver utbildningar för **NATO**

PLUS: BLOD | NATOS INCIDENTBEREDSKAP | HISTORIA: SPIGGEN | ARMBRYTARMÄSTAREN

IN I LEVERANSENS ÅR 2026

Omvärldsutvecklingen är turbulent och i offentligheten florerar kreativa spekulationer om olika scenarier, inte minst vad gäller Natos framtid. Jag vill inte spela ner allvaret – turbulensen är ett faktum – men internationella organisationer genomgår sina kriser. Så även Nato. Det har skett historiskt och det kommer ske igen. Viktigare än att dras med i klagokörer är att lägga energi på det man faktiskt kan påverka.

I Försvarsmakten vet vi vad vi ska göra. Vi har vårt huvuduppdrag och ett försvarsbeslut att leverera på. Att växa oss starkare i det nationella försvaret är inte i konflikt med att vara allierad – tvärtom. I själva verket är det kärnan, i enlighet med Natofördragets artikel tre. Med fortsatt träget arbete för krigsförbanden och reell krigförmåga bygger Försvarsmakten förmåga att möta olika händelseutvecklingar.

> ”Att växa oss starkare i det nationella försvaret är inte i konflikt med att vara allierad – tvärtom. I själva verket är det kärnan.”

Min uppmaning till dig som är anställd eller frivillig är således att fokusera på uppdraget. Därigenom bygger vi handlingsfrihet åt oss själva och åt politiska beslutsfattare.

Jag har utropat 2026 till leveransens år. Vi som lever i verksamheten varje dag ser resultaten och känner tempot med vilket det sker. Men det är också viktigt att såväl allmänheten som vår uppdragsgivare – regering och riksdag – kan följa försvarsinvesteringarnas omsättning till ett starkare försvar. Med början i årsredovisningen för 2025 kommer vi bättre beskriva just detta. Det är efterlängtat och nödvändigt.

Parallellt med framdrivningen av Försvarsmaktens fortsatta tillväxt fylls mina dagar av koordinering och samspel med kollegor inom EU och Nato, liksom med motparter i de viktiga globala partnerskapen. I alla dessa sammanhang framhåller jag att det är viktigare än någonsin att behålla fokus på Ukraina, där det brutala ryska anfallskriget nu är inne på sitt fjärde år. Det militära stödet till Ukraina, som nu uppgår till cirka 90 miljarder kronor, kommer förbli en av våra högst prioriterade frågor.

Med allt detta sagt är det en ljusning vid horisonten som vi kan vara helt säkra på; snart är det vår!

Michael Claesson
Överbefälhavare

INNEHÅLL

S4 AKTUELLT

S10 PORTRÄTTET
Armbrytaren

S12 AURORA 2026
Tiotusentals deltar

S14 NATOFLYGET FRÅN SKARABORG
Svenskt stridsflyg över Island

S20 BLODVERKSAMHETEN
För rätt blod, på rätt plats, i rätt tid

S22 NY GD
Möt Christina Malm

S30 FST SÄK
Skapar förutsättningar för tillväxt

S32 PERSONALFÖRSÖRJNING
Chefen om långsiktiga arbetet

S34 FRAMGÅNGSRIK REKRYTERING
Så lyckas de

S36 DE SÖKER KOLLEGER
Möt tre inom cyber, teknik och undsäk

S39 NY UTBILDNING
För officerare med tekniklust – STOFU

S40 RESERVOFFICER
Två karriärer – ett engagemang

S46 MATERIEL
Fältkök i 80 knyck

S48 FYS
På cykel för krigsdrabbade barn

S54 TILL SIST
Fregatter och Natoschack

S56 KRÖNIKA
Civilsamhället tar första stöten

S57 MAGASINSFYND
Det märkvärdiga tygmärket

TÄNK FÖRE DELNING

2026 ÄR VALÅR I SVERIGE. Allmänna, demokratiska val i öppna samhällen är wunderes fressen för dem som vill oss illa. I dag är vi nog alla medvetna om allvaret i säkerhetsläget, men kunskapen om hur hög och omfattande konfliktnivån är i informationsmiljön, har på många ställen inte sjunkit in.

I Försvarsmakten finns en god säkerhetskultur avseende hur vi skyddar det som är skyddsvärt och hur vi bygger fysiska och tekniska stängsel. Det vi i ökad omfattning behöver rusta oss mot är våra motståndares ambition och faktiska försök att ”komma in i våra huvuden”; det som kallas för kognitiv krigföring (cognitive warfare). Tillsammans med våra allierade i Nato är detta ett område som Sverige och Försvarsmakten kommer att ägna alltmer uppmärksamhet. Här har vi alla ett personligt ansvar att inte okritiskt dela inlägg i sociala medier eller förstärka motståndarens narrativ.

Fredrik Peedu, kommunikationsdirektör

NATOSKOLA Swedint i Kungsängen har en central roll i att utveckla Natos markstridsförmåga **S16**

FÄLTJÄGARNA I 21 Östersund bygger vidare på gamla traditioner tillsammans med Västernorrlands regemente. **S24**

BUNKEREXPERTIS Fortifikation är högaktuellt igen. Nu söker man fler officerare till området. **S42**

SPIGGEN Dvärgubåten från Storbritannien skulle stärka Sveriges ubåtsjaktförmåga. **S50**

SVANENMÄRKET
Trycksak
3041 0116

REDAKTION. Försvarsmaktens personaltidning finns även på www.forsvarsmakten.se och Emilia. **Kontakt:** ff-red@mil.se, telefon: 08-788 88 88. **Ansvarig utgivare:** Fredrik Peedu, kommunikationsdirektör. **Redaktör:** Henrik Lundqvist Rådmark, henrik.radmark@mil.se, Försvarsmaktens kommunikationsavdelning. **Art Director:** Markus Hillborg, Make Your Mark, Stockholm. **Tryck:** Ljungbergs tryckeri. Redaktionen förbehåller sig rätten att bearbeta inkommet material. *Enskilda artiklar ger inte nödvändigtvis uttryck för Försvarsmaktens officiella ståndpunkt.* För ej beställt material ansvaras ej. Utgivningsdag 3 mars 2026. ISSN 1100-8245. Omslag: Wililam Kihlberg/I 21.

NATO SER SVERIGES STYRKA

Sverige gör ett starkt intryck som ny medlem i Nato. Det konstaterar Natos högsta militära befälhavare, general Alexus G. Grynkewich, efter sitt första svenska besök i början av året, i rollen som Supreme Allied Commander Europe (SACEUR).

AXEL ÖBERG/STRIDSFOTO

General Grynkewich fick träffa soldater på Stockolms amfibieregemente.

Sverige blev medlem i Nato i mars 2024 och general Grynkewich tillträdde som SACEUR i juli 2025. Att han tidigt valde att besöka Sverige ses som ett tydligt tecken på landets betydelse i alliansen.

– Att Natos högsta militära befälhavare kommer hit så tidigt i sin nya roll visar hur viktig Sveriges roll är. Besöket stärker samarbetet och vår gemensamma lägesförståelse, säger överbefälhavare Michael Claesson.

Samtalen kretsade främst kring säkerhetsläget i Östersjöområdet och Arktis samt utvecklingen av Rysslands krig mot Ukraina. Besöket gav också möjlighet till fördjupade diskussioner mellan SACEUR och Försvarsmaktens högsta chefer, kombinerat med förevisningar av svensk operativ förmåga. Delegationen besökte bland annat marinstaben på Muskö och amfibieregementet på Berga.

General Grynkewich betonade Sveriges konkreta bidrag till Natos samlade försvar.

– Allierade och potentiella motståndare bör notera Sveriges snabba utveckling av förmåga och kapacitet. Det stärker Sverige, regionen – inklusive Arktis – och hela den transatlantiska alliansen, säger han.

Även Sveriges totalförsvar lyftes fram som en styrka. Myndigheten för civilt försvar presenterade hur det civila och militära försvaret samverkar för att skapa motståndskraft och uthållighet.

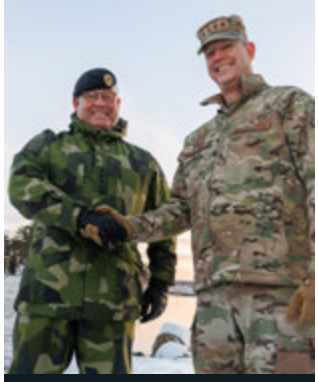
– Hela samhället är inriktat på totalförsvar. Det är helt rätt angreppssätt och något andra länder kan lära av, säger general Grynkewich.

Överbefälhavaren instämmer:

– Ett trovärdigt militärt försvar förutsätter ett starkt totalförsvar. Sveriges modell är en viktig del av vår försvarsförmåga, både nationellt och som Natomedlem.

AMFIBIESTRID

Under besöket uppmärksammades även Sveriges försvarsindustri, som enligt Grynkewich bidrar med avancerade system och stärker både europeisk och allierad försvarsförmåga.

AXEL ÖBERG/STRIDSFOTO

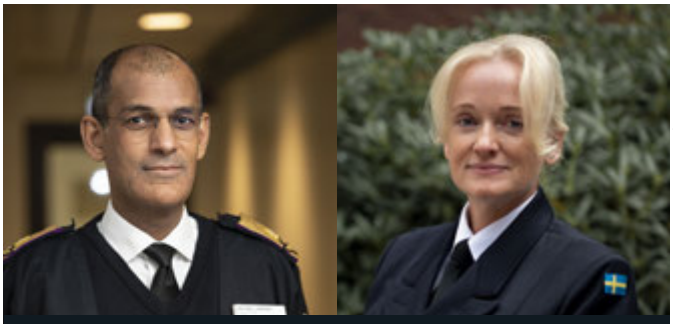
Sveriges snabba utveckling stärker regionen, inklusive Arktis, betonade Alexus G. Grynkewich.

Besöket avslutades med en förevisning av amfibiestrid på Berga – en konkret illustration av Sveriges operativa styrka.

– Sverige bidrar redan nu tydligt till Natos samlade försvar. Vår geografi, vår förmåga och vårt totalförsvar gör oss till en relevant och pålitlig allierad, säger Michael Claesson.

DE FÅR TOPPJOBB I NATO

Generalmajorer Lena Persson Herlitz och Michael Cherinet har fått jobb på Natos högkvarter i Bryssel till sommaren.

HENRIK LUNDQVIST RÅDMARK/FST KOMM

Michael Cherinet och Lena Persson Herlitz.

Lena Persson Herlitz får titeln Deputy Assistant Secretary General Intelligence, en av de högsta militära befattningarna inom alliansen. I dag är hon chef för stödenheten i försvarsstaben.

– Att jag utnämns till den här rollen gör mig oerhört stolt och jag ser ödmjukt fram emot utmaningen. Det är ett kvitto på att vi som allierad gör ett bra arbete inom Nato och att vår kompetens är efterfrågad, säger generalmajor Lena Persson Herlitz.

Hon kommer att ha en central roll inom Natos underrättelse- och säkerhetsstrukturer, och ska tjänstgöra vid Joint Intelligence and Security Division (JISD) vid Natos högkvarter i Bryssel.

– Det här är en viktig utnämning för Sverige. Generalmajor Lena Persson Herlitz blir en av de högsta svenska befattningshavarna i Natostrukturen. Det ligger i linje med Sveriges övergripande målsättning att svenskar ska ha relevanta befattningar inom Nato, säger försvarsminister Pål Jonson.

JISD har ansvar för bland annat underrättelseanalys, underlag och bedömningar till civila och militära beslutsfattare inom Nato och de allierade länderna.

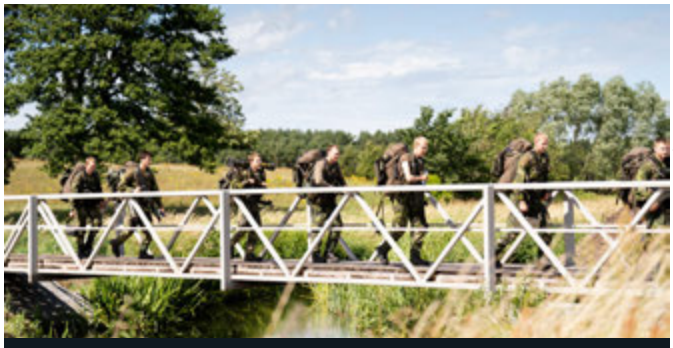
Michael Cherinet, chef för genomförandeenheten i försvarsstaben, tillträder befattningen SACTREPEUR och blir därmed representant för Supreme Allied Commander Transformation i Europa. Han kommer alltså att tillhöra Allied Command Transformation (ACT) i Norfolk, USA, men vara placerad i Natos högkvarter i Bryssel i Belgien.

– Jag är glad över förtroendet och ödmjuk inför att få ta mig an en sån här uppgift i det omvärldsläge som råder nu, säger Michael Cherinet.

ACT är ett av Natos två strategiska kommandon och har ansvar för att driva alliansens utveckling och anpassning av förmågor för att möta såväl närtida som framtida hot.

DAGERSÄTTNING UPP 37 PROCENT

Dagersättningen till värnpliktiga och kadetter höjs från årsskiftet.

EMY ÅKLUNDH/STRIDSFOTO

Från årsskiftet får kadetter och värnpliktiga mer i plånboken.

Dagersättningen för värnpliktiga och kadetter höjdes med 37 procent vid årsskiftet. För värnpliktiga innebär det en ersättning på 200 kronor om dagen, och för kadetter 240 kronor. Beslutet om de nya ersättningsnivåerna har fattats av riksdagen.

ÖB: JÄMSTÄLLDHET STÄRKER FÖRMÅGAN

Jämställdhet i Försvarsmakten är inte valbart. Det var ett av ÖB Michael Claessons budskap under Försvarsmaktens första jämställdhetskonferens i slutet av januari.

Närmare 250 personer deltog under den två dagar långa konferensen. Förutom ÖB talade bland andra jämställdhetsminister Nina Larsson och Irene Fellin, Natos generalsekreterares representant för kvinnor, fred och säkerhet, KFS.

Budskapet från ÖB var tydligt.

– En jämställd verksamhet stärker vår trovärdighet, vår folkförankring och vår krigföringsförmåga. Jag är trött på att höra att jämställdhetsarbete inte hinns med. Det är precis tvärtom. Jämställdhet är en del av uppgiften. Alla i Försvarsmakten ska kunna lösa sin uppgift. Alltid. Oavsett, sa Michael Claesson.

Under konferensen delades också ett nyinrättat jämställdhetspris ut. Årets, och den första vinnaren, av Försvarsmaktens jämställdhetspris blev överste Stephan Sjöberg, regementschef vid Bodens artilleriregemente. Priset fick han för sitt mycket engagerade och långsiktiga arbete för jämställdhet och jämlikhet.

Sveriges medlemskap i Nato innebär en ny säkerhetspolitisk verklighet och nya ramar för Försvarsmaktens arbete med jämställdhet. Jämställdhet handlar inte enbart om rättvisa och värdegrund utan också om operativ förmåga och alliansens samlade försvar. En alltmer komplex omvärldsutveckling kräver rätt person på rätt plats, oavsett kön, och att kunna rekrytera från hela befolkningen, inte bara hälften av den.

ZACARIAS JOHANSSON/FÖRSVARSMAKTEN

Jämställdhetsminister Nina Larsson, Natos generalsekreterares representant för kvinnor, Irene Fellin och ÖB Michael Claesson.

NY SIMULATORUTRUSTNING TILL HEMVÄRNET

Hemvärnet får ny simulatorutrustning som höjer övningstempot och skärpan i träningen.

Det nya systemet, BT46, används redan brett inom Nato och har nu tillförts Hemvärnet. Med utrustningen kan soldater och förband följas i realtid under övning, från enskild soldat till förbandschef. Skottverkan, rörelser och beslut kan analyseras direkt, vilket ger snabb återkoppling och bättre lärande.

För hemvärnssoldater, som ofta övar under begränsad tid, innebär systemet mer effektiv träning med högre realism. Förbanden kan genomföra mer kvalificerade, dubbelsidiga moment där chefer tränas i att fatta beslut under tidspress och hantera konsekvenserna av sina val.

Utrustningen ger också bättre möjligheter att utveckla taktik, stridsteknik och krigsplanläggning. Sammantaget bidrar detta till att hemvärnsförbanden snabbare når högre krigsduglighet – och stärker därmed Sveriges samlade militära försvarsförmåga i fred, kris och krig.

JOHANNA GRANANDER/FÖRSVARSMAKTEN

Den nya simulatorutrustningen stärker hemvärnsförbandens förmåga.

VÄXLAR UPP I RYMDEN

Från och med 2026 får Försvarsmakten tillgång till nya satellitresurser som kraftigt stärker Sveriges militära förmåga i rymden. Ett tiotal svenska satelliter och tillhörande satellitdata kommer att ge bättre spaning, övervakning och lägesbild – både nationellt och som bidrag till Nato.

AI-GENERERAD BILD

En större närvaro i rymden ger ökad operativ effekt.

Satsningen innebär ett tydligt steg framåt för Försvarsmaktens rymdförmåga. Genom tillgång till sensorer i rymden kan Försvarsmakten se längre, snabbare upptäcka förändringar och följa hur aktörer som Ryssland agerar.

– För Sverige är detta ett rejält kliv framåt i utvecklingen av våra rymdförmågor, vilket det försämrade säkerhetsläget kräver. Bidraget är också strategiskt viktigt för Natos samlade förmåga, säger Försvarsmaktens rymdchef, flottiljamiral Anders Sundeman.

På uppdrag av Försvarsmakten har Försvarets materielverk tecknat fleråriga avtal med två satellitleverantörer. Avtalen omfattar både satelliter och tillgång till satellitdata. De första planeras att skjutas upp redan under 2026.

Tidigare var målsättningen att ha operativa satelliter först runt 2030, men arbetet har gått snabbare än planerat.

– Vår närvaro i rymden är inne i en expansionsfas. Med detta tillskott får vi bättre lägesuppfattning och ökad operativ effekt, säger Anders Sundeman.

M-NUMMER I ORDNING

Försvarsmakten och Försvarets materielverk (FMV) har infört ett nytt gemensamt regelverk för hur materiel ska märkas och registreras med M- och F-nummer. Syftet är att skapa tydligare struktur, minska oklarheter och säkra tillgången på materiel.

All materiel som Försvarsmakten använder – från hela system till enskilda reservdelar – måste vara korrekt registrerad för att kunna beställas, lagras och följas upp. Det sker genom så kallade förrådsbeteckningar, M- och F-nummer. En stridsbåt 90 har till exempel förrådsbeteckningar på allt från skrov till skruv och mutter, som alla behöver hänga ihop i en tydlig struktur.

Området har länge varit eftersatt och styrts av äldre regelverk.

– Det här området har varit styvmoderligt behandlat i många år, med styrningar från 1980-talet och framåt. Nu har vi samlat, rensat och uppdaterat regelverken och sammanställt dem i två styrande och ett stödjande dokument som gäller från 2025, säger Ulrika Hill, chefsingenjör inom produktdata på FMV.

Ett korrekt och enhetligt sätt att registrera materiel blir allt viktigare i takt med ökade beredskapskrav.

JONAS HELMERSSON/STRIDSFOTO

Nyordningen ska bland annat säkra tillgången på materiel.

– Omvärldsläget ställer stora krav på att vi har ordning på vår materiel, inte minst för att trygga försörjningskedjorna, säger Ulrika Hill.

Det nya regelverket fastställdes av både Försvarsmakten och FMV i juni 2025 och gäller nu för all materiel som myndigheterna ansvarar för.

PÅ NY POST

Försvarsmakten placerar **Christina Malm** som generaldirektör vid Försvarsmakten från 26-01-26 till som längst 32-01-25 i enlighet med regeringsbeslut 26-01-08.

Försvarsmakten förlänger generalmajor **Johan Pekkari** som chef för strategienheten vid försvarsstaben fr o m 26-01-01 och tillsvidare, dock längst t o m 27-12-31.

Försvarsmakten placerar generalmajor **Michael Cherinet** till förfogande till chefen för försvarsstaben fr o m 26-03-01 och tillsvidare, dock längst t o m 26-08-31.

Försvarsmakten placerar generalmajor **Johan Axelsson** som Interoperability Champion och till förfogande till chefen för försvarsstaben fr o m 25-11-01 och tillsvidare, dock längst t o m 27-10-31.

Försvarsmakten placerar generalmajor **Laura Swaan Wrede** till förfogande till chefen för genomförandeenheten vid försvarsstaben fr o m 26-01-09 och tillsvidare, dock längst t o m 26-08-31.

Försvarsmakten placerar generalmajor **Mattias Ardin** som Rikshemvärnschef fr o m 26-01-09 och tillsvidare, dock längst t o m 28-12-31. Mattias Ardin befordrades vid tillträdet till generalmajor.

Försvarsmakten placerar konteramiral **Bo Berg** som chef för genomförandeenheten vid försvarsstaben fr o m 26-03-01 och tillsvidare, dock längst t o m 27-12-31. Bo Berg befordrades vid tillträdet till konteramiral.

Försvarsmakten placerar flottiljamiral **Jonas Hård af Segerstad** som stf chef för genomförandeenheten vid försvarsstaben fr o m 26-03-01 och tillsvidare, dock längst t o m 28-12-31. Jonas Hård af Segerstad befordrades vid tillträdet till flottiljamiral.

Försvarsmakten placerar brigadgeneral **Johan Jönsson** som chef för J5 vid operationsstaben fr o m 26-01-07 och tillsvidare, dock längst t o m 28-12-31. Johan Jönsson befordrades vid tillträdet till brigadgeneral.

Försvarsmakten placerar brigadgeneral **Claes Isoz** till förfogande till chefen för försvarsstabens stödenhet fr o m 26-01-01 och tillsvidare, dock längst t o m 26-03-31.

Försvarsmakten förlänger överste **Åke Norling** som stabschef vid operationsstaben fr o m 26-09-01 och tillsvidare, dock längst t o m 28-08-31.

Försvarsmakten förlänger kommendör **Mats Agnéus** som stabsofficer vid försvarsstabens strategienhet fr o m 26-01-01 och tillsvidare, dock längst t o m 27-03-31.

Försvarsmakten placerar överste **Stefan Jansson** som stf delegationschef vid Neutral Nations Supervisory Commission (NNSC), Korea fr o m 26-05-01 och tillsvidare, dock längst t o m 28-06-30.

Försvarsmakten förlänger överste **Rikard Daleke** som chef för planeringsavdelningen vid Arméstaben fr o m 26-09-01 och tillsvidare, dock längst t o m 26-12-31.

Försvarsmakten placerar kommendör **Magnus Berg** som stabschef vid försvarsstabens kommunikationsavdelning fr o m 26-01-01 och tillsvidare, dock längst t o m 29-09-30.

Försvarsmakten förlänger **Johan Sandström** som chef för Försvarsmaktens HR Centrum fr o m 26-10-01 och tillsvidare, dock längst t o m 26-12-31.

Försvarsmakten placerar överste **Nils Johansson** som chef för FMLOG fr o m 26-01-01 och tillsvidare, dock längst t o m 26-06-30.

Försvarsmakten placerar överste **Johan Brovertz** som stabschef vid FMLOG fr o m 26-01-01 och tillsvidare, dock längst t o m 28-08-31.

Försvarsmakten placerar överste **Fredrik Gustafsson** som stf chef för FMLOG fr o m 26-01-01 och tillsvidare, dock längst t o m 29-12-31. Fredrik Gustafsson befordrades vid tillträdet till överste.

Försvarsmakten placerar överste **Anders von Sydow** som till förfogande till chefen för försvarsstabens stödenhet fr o m 26-01-01 och tillsvidare, dock längst t o m 26-09-30.

Försvarsmakten placerar överste **Stefan Smedman** som chef för Västra Militärregionen fr o m 26-04-01 och tillsvidare, dock längst t o m 28-03-31.

Försvarsmakten placerar fortsatt överste **Mattias Bergqvist von Post** som chef för Hemvärnets Stridsskola fr o m 25-12-01 och tillsvidare, dock längst t o m 28-08-31. Mattias Bergqvist von Post befordrades till överste 25-12-01.

Försvarsmakten placerar fortsatt överste **Erik Magnét** som chef för operationsstabens ledningssystemavdelning J6 till som längst 26-08-31. Erik Magnét befordrades till överste 25-12-17.

Försvarsmakten placerar överstelöjtnant **Andreas Gustafsson** som chef för Gotlands regemente P 18 fr o m 26-04-01 och tillsvidare, dock längst t o m 30-06-30. Gustafsson befordras vid tillträdet till överste.

Försvarsmakten placerar överste **Mattias Johnsson** som Deputy Mission Force Commander EUTM Somalia med placering i Mogadishu fr o m 26-01-16 och tillsvidare, dock längst t o m 27-01-31. Johnsson befordrades vid tillträdet till överste.

Försvarsmakten placerar överstelöjtnant **Nicklas Bergman** som biträdande projektledare för Nato:s Joint Logistics Support Group HQ North West vid försvarsstabens stödenhet fr o m 26-04-01 och tillsvidare, dock längst t o m 28-03-31. Bergman befordras vid tillträdet till överste.

Försvarsmakten placerar överstelöjtnant **Joakim Eriksson** som chef för Totalförsvarets Skyddscentrum fr o m 26-07-01 och tillsvidare, dock längst t o m 2030-06-30. Eriksson befordras vid tillträdet till överste.

Försvarsmakten placerar överstelöjtnant **Carl Hartman** som chef för genomförandeavdelningen vid rikshemvärnsstaben fr o m 26-09-01 och tillsvidare, dock längst t o m 29-08-31. Hartman befordras vid tillträdet till överste.

Försvarsmakten placerar överste **Filip Scheynius** som chef för Försvarsmedicincentrum fr o m 25-12-11 och tillsvidare, dock längst t o m 29-08-31. Scheynius befordrades vid tillträdet till överste.

Försvarsmakten placerar överste **Katarina Wasserman Stexgård** som flygvapnets genomförandechef fr o m 26-01-16 och tillsvidare, dock längst t o m 29-03-31. Katarina Wasserman Stexgård befordrades vid tillträdet till överste.

Försvarsmakten placerar överstelöjtnant **Dan Jansson** som Branch Head vid Doctrine, Interoperability & Standardization Branch, NATO JATEC med placering i Polen fr o m 26-02-01 och tillsvidare, dock längst t o m 27-07-31. Dan Jansson konstitueras vid tillträdet till överste.

Försvarsmakten förlänger överstelöjtnant **Johan Silvera** som stabschef vid försvarsstabens Cyberenhet fr o m 26-09-01 och tillsvidare, dock längst t o m 27-08-31.

Försvarsmakten förlänger överstelöjtnant **Magnus Fransson** som chefsutvecklare flygvapnet vid försvarsstabens HR-avdelning fr o m 26-11-01 och tillsvidare, dock längst t o m 28-04-30.

Försvarsmakten placerar överstelöjtnant **Jan Ohlson** tidsbegränsat som tillförordnad chef för Luftvärnsregementet Lv 6 fr o m 26-01-07 och tillsvidare, dock längs t o m 26-04-20.

Försvarsmakten förlänger flottiljförvaltare **Leif Bergsell** som flygvapenförvaltare fr o m 26-01-01 och tillsvidare, dock längst t o m 27-12-31.

Försvarsmakten placerar flottiljförvaltare **Magnus Nybom** som tillförordnad chef för försvarsstabens genomförandeenhets ekonomiavdelning fr o m 26-01-01 och tillsvidare, dock längst t o m 26-04-30.

Försvarsmakten placerar förvaltare **Thomas Wallenholm** vid CTF Baltic i Rostock Tyskland fr o m 26-08-01 och tillsvidare, dock längst t o m 28-07-31. Thomas Wallenholm befordras till flottiljförvaltare 26-05-22.

Försvarsmakten placerar regementsförvaltare **Henrik Lundin** som divisionsförvaltare fr o m 26-01-01 och tillsvidare, dock längst t o m 27-12-31.

Försvarsmakten placerar flottiljförvaltare **Håkan Lindberg** som enhetsförvaltare vid försvarsstabens strategienhet fr o m 26-02-01 och tillsvidare, dock längst t o m 30-11-30.

Försvarsmakten förlänger regementsförvaltare **Patrick Ericzon** som skolförvaltare vid Ledningsregementets Ledningsstridsskola fr o m 26-01-01 och tillsvidare, dock längst t o m 27-07-31,

Försvarsmakten förlänger regementsförvaltare **Mats Wikberg** som förbandsförvaltare vid Totalförsvarets Skyddscentrum fr o m 26-01-01 och tillsvidare, dock längst t o m 28-08-31.

Försvarsmakten placerar regementsförvaltare **Freddie Cederqvist** som enhetsförvaltare vid försvarsstabens cyberenhet fr o m 26-01-01 och tillsvidare, dock längst t o m 29-08-31.

Försvarsmakten placerar regementsförvaltare **Johan Clerborn** som Comand Senior Enlisted Leader Joint Logistic Support Group, JLSG fr o m 26-01-01 och tillsvidare, dock längst t o m 31-08-31.

PORTRÄTTET

EN STOR STARK

Håkan Petschler är trafiklärare på FMTS och en armbrytare i världsklass.

”Jag tog mig till final i VM i armbrytning, vänster arm, i klassen Senior Grandmaster, supertungvikt. Där väntade tysken Andreas Hordan. Matchen var över sekunden efter att den startade. Jag skrek ut min glädje. Från Hordan fick jag direkt ett stort leende och vi höll om varandra och skämtade när vi gick av scenen.

Armbrytare är jättetrevligt folk. Vi är kompisar innan matcherna och ännu bättre vänner efteråt. Men just under match är det allvar. Då är det inte som vänner vi möts.

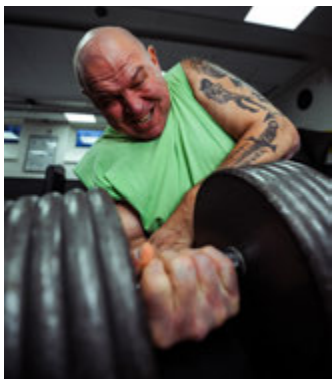
Först och främst handlar armbrytning om att vara stark. Du måste vara stark i allt, inte bara i händer och armar. Senor och ligament tar lång tid att bli stark i, så att vara 60 år som jag är ingen nackdel. Jag bryter ner de flesta yngre också.

För det andra handlar armbrytning om teknik. Hävstångsprincipen är viktig och som armbrytare vill du förlänga din egen hävstång eller förkorta motståndarens. När den egna förlängs kallas det för Top-roll, då drar jag först uppåt för att komma över motståndaren. Den andra tekniken kallas Hook och då trycks motståndarens handled bakåt, neråt.

Jag har bara ett mål kvar nu och det är att ta hem världsmästartiteln i både höger och vänster arm på samma VM. Jag slet av bicepsen i högerarmen för några år sedan. Det är väl en anledning till att jag saknar guldet i höger arm än. Men jag kommer göra en satsning mot VM i Tokyo 2026. Planen är att då gå ner en viktklass från fri vikt till max 105 kilo. Jag tror att jag har större möjligheter i den klassen, samtidigt som att det hade gjort min rygg gott att bli av med några kilon. Blir jag dubbel världsmästare då, är det nog dags att lägga av och bli domare eller tränare istället. Lyckas jag inte ta båda gulden gör jag ett till försök på VM 2027!”

HÅKAN PETSCHLER

Jobbar: Trafiklärare på FMTS i Halmstad
Bor: Hasslöv (Laholms kommun)
Familj: Hustru Anna, sex barn och tre barnbarn.
Oväntad talang: ”Jag är bra på att laga mat och baka. Gick Marinens intendenturskola 1999 och arbetade som kokinstruktör ett tag. Jag har också arbetat som bagare.”

Av ***Christian Lövgren*** *Foto* ***Alexander Gustavsson/Lv6***

D.V.G.R.L.J

AURORA 26

FÖRSTÄRKNINGSOPERA

Tiotusentals soldater, sjömän och officerare från samtliga försvarsgrenar och stridskrafter kommer att delta tillsammans med ett stort antal allierade när Sverige genomför övningen Aurora 26 i vår.

UNDER FLERA INTENSIVA veckor kommer Försvarsmakten att öva totalförsvarets förmåga till värdlandsstöd och mottagande, integrering och förstärkning från allierade förband i Östersjöregionen.

Vilket är syftet med Aurora 26?
– Övningen ska ge oss möjligheten att pröva vår förmåga att ge effektivt värdlandsstöd och snabbt förstärka vårt närområde tillsammans med allierade. Det här är avgörande för att öva vår förmåga i ett scenario även före aktivering av Natos regionala planer, säger konteramiral Jonas Wikström, övningsledare för Aurora 26.

Aurora 26 genomförs över stora delar av Sverige, med tyngdpunkt i södra Sverige, på Gotland och i Östersjön. Övningen samlar förband från armén, marinen, flygvapnet och alla stridskrafter, tillsammans med förband och förmågor från ett dussin allierade. För att öka förmågan till bland annat drönarbekämpning kommer även personal från Ukraina att delta i Aurora med lärdomar från deras slagfält.

I vilket scenario utspelar sig Aurora?
– Scenariot bygger på att säkerhetsläget i vårt närområde försämras och Östersjöregionen snabbt måste förstärkas, säger Jonas Wikström.

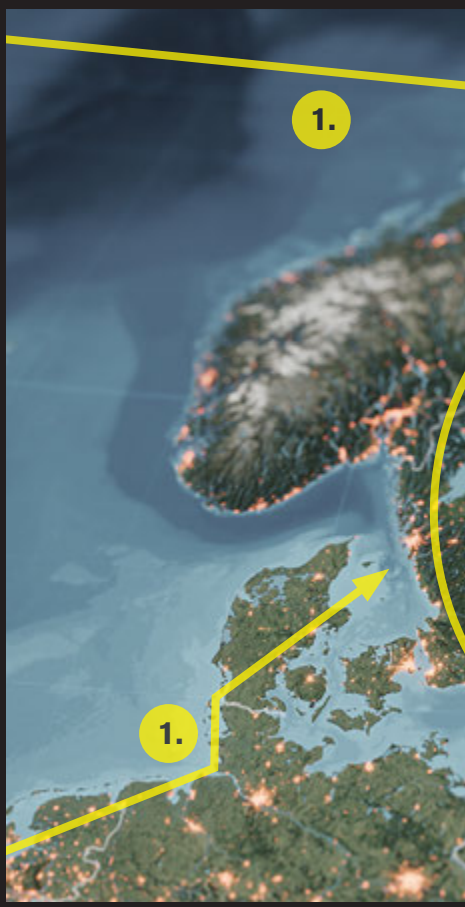
– Vi kommer att träna på ett scenario före aktivering av Natos regionala planer där vi ska ta emot förstärkningar från allierade, skydda transporter till sjöss och på land och samöva med utländska förband för att snabbt bli stridsklara för insatser i Östersjöregionen. Det handlar om logistik, ledning, skydd och gemensam bekämpning – allt måste fungera från dag ett – från taktiska förband till operativ och strategisk ledning.

Finns det fler fokusområden för Aurora?
– Sjöfartsskydd, luftförsvar och kontroll av viktiga transportleder blir viktiga moment i Aurora. Övningen omfattar verksamhet både i Östersjön och på västkusten, med målet att säkerställa öppna hamnar och säkra förstärkningsvägar till och från Sverige.

– Våra värnpliktigas slutövningar kommer också att omfattas av Aurora. Att producera krigsförband, oavsett säkerhetsläge, är av största vikt för att vår förmåga ska kunna upprätthållas över tid. Därför behöver vi kunna hålla igång utbildningar och övningar av egen personal samtidigt som vi förstärker alliansens försvar österut.

Planeringen inför Aurora 26 har pågått under lång tid och har bedrivits i nära samverkan med totalförsvarets aktörer.

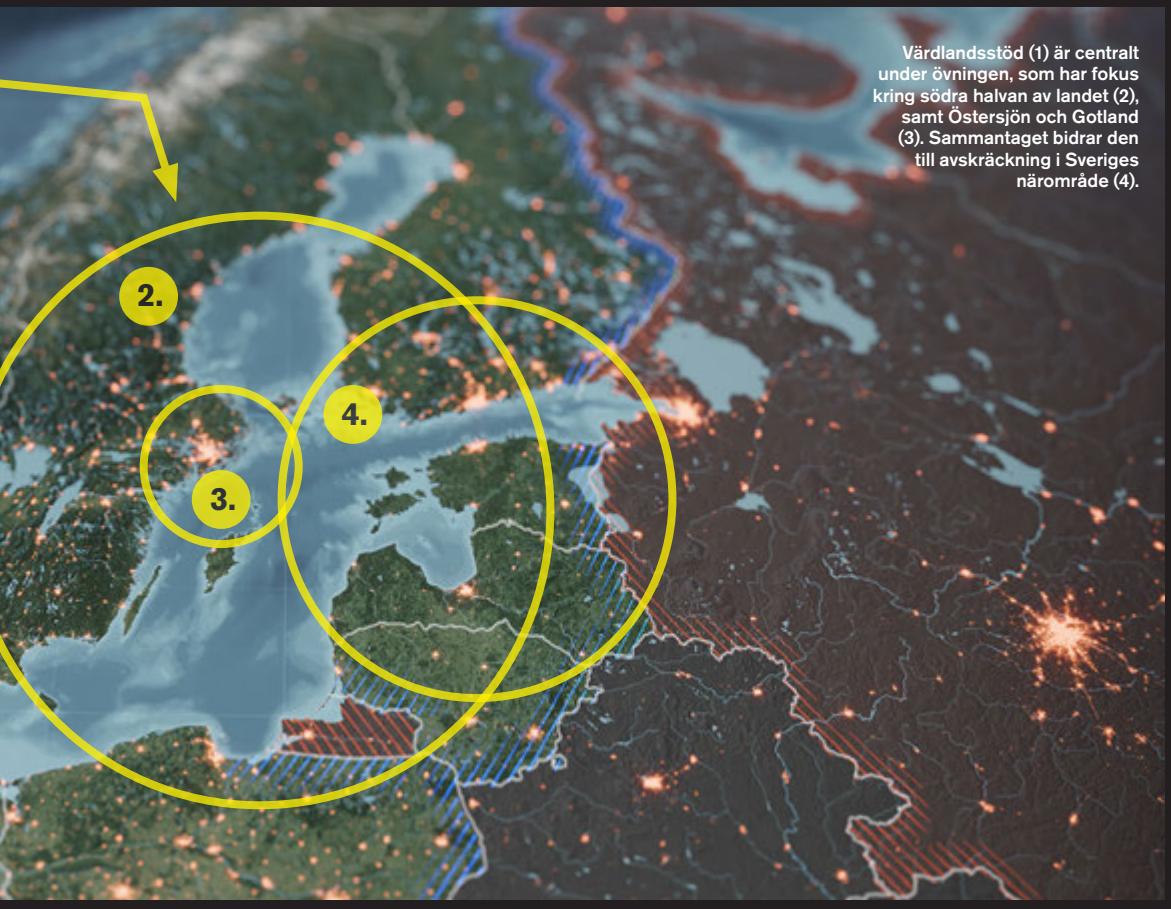
Vilken roll kommer totalförsvaret att ha under övningen?
– Det är viktigt att komma ihåg att hela Sverige är med i Nato, därför kommer flera av totalförsvarets myndigheter att involveras i Aurora. Från planering och koordinering av mottagande till samordning av transporter.

Värdlandsstöd är en angelägenhet för hela totalförsvaret, säger Wikström.

Det säkerhetspolitiska läget är fortsatt allvarligt och Rysslands anfallskrig mot Ukraina fortsätter med oförminskad styrka.

TION I SKYMNINGSLÄGE

Värdlandsstöd (1) är centralt under övningen, som har fokus kring södra halvan av landet (2), samt Östersjön och Gotland (3). Sammantaget bidrar den till avskräckning i Sveriges närområde (4).

Vilken roll spelar Aurora i det här läget?

– Tillsammans med Natos och USA:s övningar och andra aktiviteter i Östersjöregionen kommer Aurora att vara en del av en tydlig styrkedemonstration mot Ryssland och bidra till avskräckning i vårt närområde. Vi bygger trovärdig försvarsförmåga med våra allierade. Aurora gör oss tryggare – och farligare för Ryssland. ❮

Text ***Henrik Nyström/FST Komm***

FAKTA | AURORA 26

När: 27 april-13 maj.
Var: från Jämtland till Skåne, på Västkusten samt i Östersjön med fokus på Gotland.
Deltagare: preliminärt 16 000 deltagare från Försvarsmakten, 2 500 från allierade och utländska förband.
Allierat och utländsk deltagande: Storbritannien, Frankrike, Lettland, Estland, Tyskland, Danmark, Norge, Finland, USA, Nederländerna, Kanada, Ukraina.
Syfte: Att öva värdlandsstöd, förstärkningsoperationer och stärka avskräckningen i Östersjöregionen.

SVERIGE TAR ..HÖJD ÖVER ISLAND

För första gången har Sverige bidragit till Nato Air Policing på Island. Under februari-mars ledde Skaraborgs flygflottilj den 55:e rotationen av incidentberedskapen. Sex JAS 39 Gripen C och ett nytt Natomedlemskap satte ramen för ett uppdrag som markerar ett tydligt steg in i det kollektiva försvaret.

Överstelöjtnant Johan Legardt är kontingentchef för ANI 26, som anlände till Keflavík i början av februari.

Hur kändes det att vara på plats?
– Väldigt skönt att äntligen vara igång. Det här är ett uppdrag vi har planerat länge för. Det känns både intressant och viktigt, särskilt med tanke på omvärldsläget. Sverige är ny medlem i Nato och tar nu sitt ansvar i det kollektiva försvaret.

Hur har du förberett dig?
– Jag har varit djupt involverad i planeringen redan hemma. Utöver det har jag satt mig in i Natodokumentationen och haft en tät dialog med flottiljchefen Mattias Ottis. Vi leder förbandet på ett nytt sätt, där jag är direkt underställd honom.

Hur såg förberedelserna inför ankomsten ut?
– I grunden som vid andra insatser. Det som sticker ut är uppmärksamheten kring uppdraget. De stora utmaningarna är logistiska: att få all personal och materiel på plats.

Hur ser du på säkerhetsläget?
– Det är allvarligt, och det påverkar hela kedjan. För Försvarsmakten har fokus förskjutits. Efter anslutningen till Natos högkvarter JFC Norfolk ligger tyngdpunkten mer mot Norge och Arktis. Att vi nu bidrar på Island är en naturlig del av det.

Vad kan ni möta i luftrummet?
– Historiskt har ryskt strategiskt bombflyg passerat i området. Det kan handla om allt från närvaro till potentiella intrång i isländskt luftrum.

Hur förbereder man sig för ett uppdrag av den här storleken?
– Det bästa är att prata med någon som har gjort det tidigare. Jag har haft dialog med företrädare som varit på liknande uppdrag och tagit med mig deras erfarenheter. ❮

Text & foto ***Annika Beijbom/F 7***

Måndagen den 2 februari 2026 landade en grupp om sex JAS 39 Gripen C på Keflavík Air Base.

Överstelöjtnant Johan Legardt är flygchef för flygenheten på Skaraborgs flygflottilj, F 7, och kontingentschef för ANI 26 – Nato Air Policing – på Keflavík, Island.

FAKTA | NATOS INCIDENTBEREDSKAP PÅ ISLAND

››› Eftersom Island saknar eget stridsflyg ansvarar Nato sedan 2008 för att upprätthålla beredskap och territoriell integritet i Islands luftrum. Uppdraget omfattar incidentberedskap, identifiering och eskort av militära flygplan. Insatsen sker tre gånger per år under tre till fyra veckor per omgång, och uppdraget roterar bland allierade nationer. Sverige deltar nu för första gången, med flygplan och personal från F 7, som en del av Natos gemensamma luftförsvar.

SWEDINT

SVERIGE I CENTRUM FÖR

Text ***Jan Gustafsson/Swedint***
Foto ***Caitlin Qvist/Stridsfoto***

NATOS MARKUTBILDNING

Runt kartbordet på Swedint möts officerare från hela Nato. Här tränas kårstaber i taktisk planering för krig. Sverige har numer en central roll i att utveckla alliansens markstridsförmåga.

Vid det stora kartbordet mitt i rummet står två Natoofficerare, en tysk och en finsk. De är djupt försjunkna i diskussion. Pekar, mäter avstånd och jämför alternativ. Strax intill pågår ett liknande samtal mellan officerare från Sverige och Polen. Utbildningspasset har paus, men energinivån i rummet är fortsatt hög.

Scenen utspelar sig på Swedint, som huserar på Livgardets område i Kungsängen utanför Stockholm. Här genomförs Nato Land Tactical Planning Course, NLTPC, en två veckor lång utbildning där deltagarna tränar på att arbeta i en kårstabs planeringslag under ett simulerat krigsscenario. Kursen syftar till att ge praktisk färdighet i Natos taktiska planeringsprocess, APP-28, den metod som används för att planera markoperationer inom alliansen.

Totalt deltar 67 instruktörer och kursdeltagare från 21 Natoländer. Den här gången stöds utbildningen av Natos nyaste kår, Multinational Corps South-East (MNC-SE), som bidrar med både instruktörer och chefer som tar emot och granskar de planer som deltagarna tar fram.

– Det som pågår här är en viktig del i att stärka Sveriges och alliansens krigsförmåga, säger överste Richard Gray, chef för Swedint.

JAN GUSTAFSSON/SWEDINT

Swedintchefen Richard Gray tillsammans med en av deltagarna.

Swedint har under lång tid varit starkt förknippat med internationella fredsfrämjande insatser. I dag ligger tyngdpunkten någon annanstans. Fokus är på krigföring, planering och förmågan att leda och samordna komplexa operationer. När ÖB Michael Claesson nyligen besökte Swedint betonade han att Natoutbildningen på Swedint stärker både vår och alliansens krigföringsförmåga. Att omvandla planer till synkroniserat och snabbt agerande på stridsfältet kommer alltid att vara viktigt för att vinna striden, konstaterade han.

Deltagare från 21 nationer samlades under kursen på Swedint.

Enligt Richard Gray ligger Sverige långt fram när det gäller att utveckla och genomföra utbildningar för Nato inom just dessa områden.

TILLSAMMANS MED SLOVAKIEN

En central del i detta arbete är att Swedint, tillsammans med Armed Forces Academy i Slovakien, bemannar rollen som Nato Department Head for Land Operations. Uppdraget innebär ansvar för att omsätta Natos utbildningsbehov inom markdomänen till konkreta kurser och utbildningslösningar, anpassade för olika nivåer inom Nato Force Structure, från divisioner till kårstaber.

NLTPC är ett tydligt exempel. Förutom MNC-SE deltar

SWEDINT

Målgruppen för NLTPC är militärstabsofficerare.

Kursen ger både nya kunskaper och nya kontakter.

Kursen simulerar en planeringsgrupp på taktisk nivå.

instruktörer från flera andra Natokårer, bland annat Allied Rapid Reaction Corps, Multinational Corps North-East och Rapid Reaction Force France. Fyra gånger per år samlas dessa instruktörer på Swedint. Att flera kårer utbildar tillsammans är medvetet. Det skapar inte bara realism utan bidrar också till att arbetssätt, erfarenheter och lärdomar sprids mellan staberna.

– Lärande är en tvåvägsprocess, säger överste Cristian Mihai Stancu, chef för planeringsavdelningen vid MNC-SE. Våra instruktörer kommer hit för att lära ut, men tar samtidigt med sig mycket från deltagarnas erfarenheter.

Behovet av den här typen av utbildning ökar. Nato genomför just nu en omfattande omställning där staber på alla nivåer utvecklas till så kallade warfighting commands. Det ställer högre krav på planering, tempo och samordning. Även nationellt finns ett växande behov av att utveckla stabers förmåga i linje med Natos doktriner.

> ”I Natos slutrapport placeras verksamheten i den absoluta toppen bland alliansens utbildningsinstitutioner.”

KRÄVER STÄNDIG UTVECKLING

Swedints kurs i Joint Synchronisation, där samordning mellan mark-, luft-, sjö-, cyber- och rymddomäner tränas, används redan inom Nato. Samtidigt går utvecklingen inom det som kallas multidomänoperationer (MDO) snabbt. Nya hot, ny teknik och nya sätt att använda militära och civila maktmedel ställer krav på ständig utveckling. I den pågående omvandlingen från ”peacekeeping” till ”warfighting”, där Swedint utbildar på både operativ och strategisk nivå, krävs en utökning av personalkompetensen.

– Tillsammans med Nato utvecklar vi nu en kurs i Campaign Synchronisation, berättar Richard Gray. Den riktar sig till erfarna stabsofficerare och handlar om att synkronisera både militära domäner och andra maktinstrument, exempelvis diplomatiska och ekonomiska.

Kvaliteten i utbildningen granskas regelbundet. För andra gången har Swedint nyligen blivit reackrediterat som Nato Education and Training Facility. I Natos slutrapport placeras verksamheten i den

absoluta toppen bland alliansens utbildningsinstitutioner.

Efterfrågan fortsätter att öka, och ett sätt att möta den är genom mobila utbildningsteam. Swedint har bland annat genomfört utbildning vid Joint Forces Command i Norfolk i USA till stöd för upprättandet av ett operativt högkvarter där de nordiska länderna ingår. Att utbildningen sker på plats, i befintliga staber, ger enligt Richard Gray ett tydligt mervärde.

Parallellt pågår stöd till Ukraina. Swedint utbildar ukrainska officerare i Natoplanering och stöttar utbildningscentra i deras anpassning till Natos arbetssätt. Det öppnar också för att ukrainska stridserfarenheter kan tas till vara inom alliansen.

”Swedint utbildar ukrainska officerare i Natoplanering och stöttar utbildningscentra i deras anpassning till Natos arbetssätt.”

ÄVEN INDIVIDUELL UTBILDNING

Utöver detta bedriver Swedint även individuell insatsförberedande utbildning. Eftersom Nato ställer krav på sådan utbildning för all personal i Nato Force Structure och Nato Command Structure pågår nu arbete inom Försvarsmakten för att hitta former som möter Natos pre-deployment-krav även i svensk kontext.

Runt kartbordet fortsätter samtalen. Pausen är snart över, men diskussionerna har redan satt spår i nästa fas av planeringen. ‹

KURSER PÅ SWEDINT

NATO LAND TACTICAL PLANNING COURSE (NLTPC)
Under NLTPC utbildas officerare i planering enligt NATO Tactical Planning Process for Land Forces, APP28. NLTPC simulerar arbetet i en taktisk planeringsgrupp på kårnivå med hjälp av instruktörer och chefer från Natos kårstaber. Kursen är lämplig för dig som är OF 2-5 (el motsv. civ), som ska vara stabsofficer vid Nato eller nationella staber på taktisk nivå.

NATO JOINT SYNCHRONISATION COURSE (JSC)
Swedint utbildar i den viktiga överbryggande aktiviteten Joint Synchronisation, den process där planering omsätts till ordergivning för verkställande. Kursen är värdefull för dig som är OF 3–5 (el motsv. civ) som ska tjänstgöra inom JCB-processen på joint- ner till taktisk nivå i kontexten av multidomän-operationer.

NATO SENIOR JOINT SYNCHRONISATION COURSE
Som JSC men för OF 5–6 (el motsv. civ) som ska tjänstgöra som chef för Boards och WG:s vid HQ.

NATO COMPREHENSIVE OPERATIONS PLANNING COURSE (COPC)
COPC förbereder deltagarna för att delta i Natos operativa planeringsprocess som planeringsofficer eller planerare av gemensamma funktioner i ett högkvarter på jointnivå. Utbildningen följer Natos Comprehensive Operations Planning Directive (COPD). Kursen rekommenderas för dig som är OF 3–5 (el motsv. civ).

NATO LESSONS LEARNED STAFF OFFICER COURSE (LLSOC)
Huvudsyftet med LLSOC är att möjliggöra för stabsofficerare verksamma inom Lessons Learned att hantera och implementera en organiserad Lessons Learned-process via Nato-relaterade verktyg, träning och information.

NATO ENGLISH FOR MILITARY PLANNERS COURSE (NEMP)
NEMP vänder sig till stabsofficerare (och blivande) som behöver använda engelska I operativ/taktisk planering och synkronisering i en Natokontext (mark/luft/sjö). Rekommenderas inte för civila eller de som har engelska som modersmål.

UNITED NATIONS STAFF OFFICER COURSE (UNSOC)
Huvudsyftet med UNSOC är att förbereda nationellt utbildade stabsofficerare, OF 2-5, eller OR 6–9, för uppdrag inom FN och andra FN-ledda multinationella högkvarter. Utbildningen är inriktad på att tillsätta befattningar på operativ nivå, d v s Force och Sector HQ. UNSOC genomförs med hjälp av instruktörer från länder inom Nordefco.

ENSKILD INSATSUTBILDNING (EI)
Den enskilda insatsutbildningen genomförs fyra gånger per år, under två veckor på Swedint och en vecka hos Försvarsmaktens överlevnadsskola på K 3 i Karlsborg. Den riktar sig till observatörer och enskilda stabsmedlemmar som ska tjänstgöra i FN, EU, Nato, eller NNSC.

FÖMEDC

BLODIGT ALLVAR

Försvarets blodverksamhet har ett uppdrag som är enkelt att formulera men svårt att genomföra: se till att rätt blodprodukter finns där de behövs, när de behövs. I strid kan minuter avgöra om en skadad överlever.

Arbetet med att utveckla Försvarsmaktens blodverksamhet tog form 2019, efter att Nederländerna ville ha tillbaka sin blodcontainer från insatsen i Mali. Den innehöll ett lager av blodprodukter och det svenska förbandet hade lånat den eftersom man då själv inte kunde tappa blod.

För att kunna ge en fullständig transfusion behövde Försvarsmakten nu börja tappa så kallat helblod på plats. Helblod ger omkring 20 procent bättre överlevnad än att ge separata komponenter. En av de stora utmaningarna var blodplättarna (trombocyter) – en komponent i blodet som bara håller i sju dagar utanför kroppen. Lösningen kom genom professor Agneta Wikman, Försvarsmaktens transfusionsspecialist, som utvecklade en metod för att frysa blodplättar så att de fick hela fyra års hållbarhet.

RÄDDADE TYSKA SOLDATER

Förbanden i Mali blev på kort tid självförsörjande på blod och exempelvis kunde skadade tyska soldater räddas med svenskt blod efter en självmordsattack sommaren 2021.

Kort före angreppet på Ukraina kom nästa stora prövning. Försvarsmaktens dåvarande produktionschef, Johan Svensson, gav order om att Gotland skulle ha egen blodförsörjning. På fem veckor var personal utbildad och en godkänd donatorpool uppe. De frysta blodplättarna var nu godkända och ett lager byggdes upp på Gotland, både för det civila sjukhuset och för beredskap för Försvarsmakten. Tillsammans med torrplasma – en viktig blodprodukt i militär miljö – skapades förmåga att behandla många skadade snabbt.

MINSKAD DÖDLIGHET

Bakgrunden är brutal men tydlig: 92 procent av dem som dör i krig dör av blödning. Nato arbetar efter riktlinjen att en skadad ska få kamrathjälp inom tio minuter, möta legitimerad personal inom en timme och nå operationsbordet inom två. Nya analyser visar att dödligheten minskar med 40 procent om operation kan starta redan inom en timme. Får man blodprodukter inom samma tidsram sjunker dödligheten med hela 80 procent.

Försvarsmaktens blodverksamhet driver utvecklingen både nationellt och internationellt. Man deltar i Nato Blood Panel, samarbetar med svenska och nordiska blodcentraler och förbereder nu ett civil-militärt prov med en ny torrplasmaproduktionsmaskin. Utbildning hålls löpande för de förband som snabbt behöver operativ effekt.

Prins Carl Philip, stödjer Försvarsmaktens blodverksamhet som aktiv blodgivare.

Samtidigt bygger allt på att det finns blod att ge. Civila blodcentraler ska leverera det mesta av behovet och regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att öka antalet givare kraftigt. Prins Carl Philip, stödjer arbetet som aktiv blodgivare.

Försvarsmaktens medarbetare uppmanas att anmäla sig som blodgivare och lämna blod minst en gång per år. Med en

fullmakt kan civila blodcentraler meddela Försvarsmakten att personen är godkänd givare, och kan då snabbt kallas in när det verkligen behövs.

När varje minut räknas är blod inte bara en resurs. Det är skillnaden mellan liv och död. ❮

Text ***Henrik Lundqvist Rådmark/ FST Komm***
Foto ***Gustaf Rydelius/FömedC***

SÅ BLIR DU GODKÄND BLODGIVARE

Ladda ned blanketten ”Militär blodgivare” från Emilia och lämna till en civil blodcentral. Då blir du godkänd för att lämna blod hos Försvarsmakten.

NY GD

CHRISTINA MALM

”JAG VILL VARA KVAR I FÖRSVARSFAMILJEN”

Hon är ny i rollen, men inte i sammanhanget. Försvarsmaktens generaldirektör Christina Malm har lång erfarenhet av att leda stora organisationer i förändring och möter nu en verksamhet som växer, ställer om och verkar i ett skärpt omvärldsläge.

– Det handlar ytterst om att jobba för ett högre syfte, säger hon. Att bidra till att försvara Sverige, vår demokrati och vår frihet.

Karriären började 1989 på dåvarande FOA (Försvarets forskningsanstalt), direkt efter studier vid Uppsala universitet. Som analytiker inom försvarsekonomi och strategi fick hon tidigt inblick i Försvarsmaktens arbete, bland annat genom uppdrag i dåvarande försvarsstaben.

– På sätt och vis sluts cirkeln nu, konstaterar hon.

Därefter följde ledande roller inom flera myndigheter i sektorn. Hon var med i ledningen på FOA under en större omorganisation, arbetade sju år på FRA (Försvarets radioanstalt) under en period av omfattande förändringar och var därefter generaldirektör för Plikt- och prövningsverket. Där ledde hon arbetet med återaktiveringen av värnplikten, i nära samarbete med Försvarsmakten.

– Jag har varit i försvarssektorn länge och trivts väldigt bra. Vi brukar prata om försvarsfamiljen, och det är verkligen så det känns.

PROFESSIONELLT INTRYCK

Hon beskriver sig själv som en långvarig statstjänsteman med bred erfarenhet av försvarsrelaterade frågor – från personalförsörjning och forskning till underrättelseverksamhet och myndighetsledning. Samtidigt betonar hon att Försvarsmakten är något annat än tidigare arbetsplatser, inte minst i fråga om storlek och komplexitet.

Det första intrycket av Försvarsmakten som organisation är tydligt.

– Det är väldigt professionellt och väldigt intensivt. Det pågår otroligt mycket i alla delar av verksamheten, säger hon och lyfter särskilt engagemanget hos både chefer och medarbetare.

Som generaldirektör är hennes uppdrag att stödja ÖB i att styra och utveckla verksamheten, i alla delar utom den militärt operativa. Rollen innebär också att vid behov kunna kliva in och företräda honom.

Hon pekar på flera stora ledningsutmaningar: tillväxten av Försvarsmakten, stödet till Ukraina, anpassningen till Nato och en fortsatt hög

LJEN”

CAITLIN OVIST/STRIDSFOTO

”Jag var ofta ute på förband under min tid på Plikt- och prövningsverket. Det ger mig energi och påminner om varför vi finns.”

beredskap i ett försämrat säkerhetsläge.

– Utmaningen är att prioritera och skapa förutsättningar för uthållighet, så att organisationen orkar över tid.

Samspelet mellan militär och civil kompetens ser hon som avgörande.

– Vi kompletterar varandra. Vi gör det här tillsammans.

Som ledare vill hon vara öppen, nyfiken och tydlig. Att bidra till ett gott ledarskap genom hela organisationen och till att människor känner sig sedda.

– Man ska ha intressanta och meningsfulla arbetsuppgifter, men också uppleva att man blir uppskattad.

FOKUS PÅ KRIGSFÖRBANDEN

Den närmaste tiden präglas för hennes del av ett omfattande introduktionsprogram, men hon ser särskilt fram emot att komma ut i verksamheten och besöka förband.

– Jag var ofta ute på förband under min tid på Plikt- och prövningsverket. Det ger mig energi och påminner om varför vi finns.

På sikt hoppas hon att medarbetarna ska beskriva henne som en mänsklig ledare, med fokus på kärnuppdraget och krigsförbanden – och med förståelse för människorna bakom verksamheten. ‹

Text ***Henrik Lundqvist Rådmark/ FST Komm***

CHRISTINA MALM

Befattning: Generaldirektör på Försvarsmakten.
Karriär (urval): FOA/FOI (bl.a ekonomidirektör), FRA (bl.a. överdirektör), Plikt- och prövningsverket (GD).
Familj: Make, son och katt.
Bor: Hammarö utanför Karlstad, veckopendlar.
Gör på fritiden: Trädgårdsarbete, promenader. "Men jobbet tar mycket tid och energi."

SÅ VÄCKTES JÄMTL

Med Jämtlandsfjällen som fond genomfördes under sensommaren soldaterinran för en stor del av värnpliktskullen.

ANDS FÄLTJÄGARE

PÅ MINDRE ÄN ETT ÅR GICK EN TOM VERKSTAD FRÅN ATT VARA ETT MINNE AV EN NEDLAGD FLOTTILJ TILL ATT RYMMA ETT FUNGERANDE UTBILDNINGSFÖRBAND. MED BEGRÄNSADE RESURSER, STORT ANSVAR OCH EN STARK FÖRANKRING I HISTORIEN ÅTERETABLERADES JÄMTLANDS FÄLTJÄGARE I ÖSTERSUND.

Text ***Henrik Lundqvist Rådmark/FST Komm*** *Foto* ***William Kihlberg/I21***

Uppdraget föreföll omöjligt. På andra sidan vintern skulle 70 unga män och kvinnor börja utbildas till skyttesoldater. Just nu fanns här ingenting annat än den forna flygflottiljen F 4:s gigantiska verkstad med lite kringutrymmen. Men beslutet var fattat och ordern given.

Martin Öhagen hade ändå sett fram emot uppgiften. Hans militära karriär hade startat här för 23 år sedan på det som då hette Jämtlands fältjägarregemente, I 5. Nu skulle han, 17 år efter att grindarna slagits igen ”för gott” (som man trodde), få väcka det till liv igen – om än som en del av I 21 med regementsledningen i Sollefteå.

– Fast jag hade inte lämnat det militära här i Östersund helt, eftersom jag länge varit anställd i Fältjägargruppen (hemvärnet,reds anm), konstaterar han.

En av de första personerna han rekryterade vintern 2021–22 var Håkan Kjellsson, till befattningen som bataljonschef. Även han var väl bekant med såväl omgivningarna som målbilden för uppdraget, eftersom han precis som Martin hade arbetat på I 5 före nedläggningen 2005. Förvisso inte just i lokalerna han nu höll på att göra sig hemmastadd i, men Östersund och Jämtlands fältjägare.

HAR PRÄGLAT ÖSTERSUND

Snön yr utanför Fältjägarkårens hangarliknande byggnad i närheten av Frösö Park, intill den civila flygplatsen. Luften är tjock av dimma, sikten minimal. Det är Storsjöns fel, avslöjar Håkan. Eller fel och fel, det är en konsekvens av att sjön ännu inte frusit. När den gör det torkar luften, klarnar och låter fjällvärlden visa sig på andra sidan sjön.

Martin Öhagen, kompanichef.

Håkan hade inte tvekat om att lämna Livgardet och flytta hem till Östersund när möjligheten gavs. Aldrig tvekat om att hjälpa till att väcka liv i Jämtlands fältjägare.

– De har ju funnits här sedan 1646 och präglat Östersund, under många år tillsammans med annan militär verksamhet.

”Håkan hade inte tvekat om att lämna Livgardet och flytta hem till Östersund. Aldrig tvekat om att hjälpa till att väcka liv i Jämtlands fältjägare.”

Inför det här värnpliktsåret har en sjukvårdspluton startat i Östersund. Där utbildas bland annat stridsjukvårdare i nära samarbete med den civila sjukvården.

Skytteplutonerna med understödsvapen som kulspruta, granatgevär och pansarskott utbildas vid Jämtlands fältjägarkår och samövar ibland med sina motsvarigheter i Sollefteå.

2005 stängdes förstås verksamheten, men andan har nog funnits kvar hos många av oss som var med tidigare, berättar Håkan.

HADE INTE ENS STOLAR

Även kvartermästare Krister Lingblom har en historia på I 5. Men trion talar i dag hellre om hur de gjorde det ”omöjliga” uppdraget möjligt.

– I början hade vi inte ens stolar. Vi hade fått datorer, men ingenstans att sitta och jobba. Så var det i början, och även om vi fick bra stöd från I 19 kunde de inte göra allt för oss. Vi fick se till att lösa det mesta själva, berättar Krister.

Håkan Kjellsson, bataljonschef.

De 70 första värnpliktiga skyttesoldaterna ryckte in sommaren 2022, bara nio månader efter att operation återetablering inletts och drygt sex månader efter den formella invigningen av det nya regementet, Västernorrlands regemente med Jämtlands fältjägarkår, I 21. Soldaterna fick sin utbildning, trots ibland undermålig utrustning och bristfälliga lokaler. Det var inte optimalt, konstaterar Martin. Men det fungerade. Och det var nog ett effektivt sätt att snabbt få igång utbildningen.

När värnpliktiga vaknar varje morgon och behöver mat, utrustning och någon som leder dagens lektions- eller utbildningspass blottas varje brist med knivskärpa och gör dem omöjliga att bortse från.

– Visst inser jag att den första kullen vi utbildade inte fick precis allt som vi hade önskat oss. Men de fick vad de behövde, och flera av dem har kommit tillbaka och jobbar hos oss nu, säger Martin.

Krister Lingbom, kvartermästare.

”MAN GÖR DET BARA”

Hur lyckades de driva upp en så skapligt omfattande verksamhet på kort tid och med fläckvis skrala medel? Man gör det bara, säger Håkan. Man hittar lösningar, man får

> **”Den första kullen fick inte precis allt vi hade önskat oss. Men de fick vad de behövde och flera av dem har kommit tillbaka till oss.”**

Under hösten övade sjukvårdsplutonen taktiskt omhändertagande i stridssituationer tillsammans med Dalregementet.

Värnpliktsmarschen i de västra Jämtlandsfjällen är en viktig tradition för förbandet.

acceptera att utbilda med alternativ materiel – när ordinarie inte går att få tag på. Och inte minst, säger han, måste man bygga en bra förbandsanda. Då blir organisationen och alla som jobbar i den motståndskraftig och kan hantera motgångar och en stundtals obekväm vardag bättre.

En icke obetydlig del av förbandsandan på Jämtlands fältjägarkår springer rimligen ur dess historia och den anda som vuxit fram och stärkts alltsedan starten 1646. Det finns en stolthet över den militära verksamheten i Östersund, inte minst hos dem som arbetade här före nedläggningen för 20 år sedan.

– I försvarsbeslutet om återetableringen står uttryckligen att vi ska vårda I 5:s traditioner. Och det tror jag är en bärande del i att bygga ett starkt, motståndskraftigt krigsförband. ‹

I 21:S DEVIS:
”Från fjäll till hav, för försvaret av nedre Norrland”

VÄSTERNORRLANDS REGEMENTE MED JÄMTLANDS FÄLTJÄGARKÅR

Västernorrlands regemente med Jämtlands fältjägarkår (I 21) är ett av Sveriges nya regementen, men med en lång historia i både Västernorrland och Jämtland. Regementet utbildar två infanteribataljoner, i Sollefteå respektive Östersund.

››› I 21 återetablerades i januari 2022.

››› Regementet ansvarar för uppbyggnaden av tre krigsförband: två fristående norrlandsskyttebataljoner och Militärbas nedre Norrland.

››› I 21 har verksamhet i Sollefteå, Östersund och Härnösand. I Sollefteå finns regementsstaben och Ångermanlands infanteribataljon. I Östersund finns Jämtlands fältjägarkår, ett så kallat detachement till I 21 i Sollefteå. I Härnösand finns olika stödfunktioner för bland annat skjutfält och logistik samt en insatsberedd skyddsstyrka.

››› Både Ångermanlands infanteribataljon och Jämtlands fältjägarkår utbildar värnpliktiga soldater till bland annat 4:e och 19:e brigaden.

Fördubblade kullar och trängförband 2027

››› I år utbildar I 21 cirka 325 värnpliktiga, varav 175 i Östersund.

››› Antalet värnpliktiga växer stadigt. Nästa kull blir 400 och året efter det 650.

››› Utöver ett ökat antal värnpliktiga ska regementet även utbilda trängförband, alltså förband för trafikledning och transport. Detta tillsammans med Göta trängregemente, T 2.

››› Under 2027 (preliminärt) ska nya regementsområden byggas i både Östersund och Sollefteå.

BANAR VÄG FÖR TILLVÄXT

Försvarsmakten växer, samarbetet med andra aktörer ökar och hotbilden förändras snabbt. I detta landskap har FST Säk fått en central roll. Avdelningen ska skapa förutsättningar för tillväxt och samverkan, utan att kompromissa med det som måste skyddas.

När försvarsstabens säkerhetsavdelning, FST Säk, återupprättades sommaren 2024 var det en funktion som återknöt till en lång tradition. Samtidigt är uppdraget mer relevant än någonsin. Försvarsmakten växer, kraven på samarbete ökar och hotbilden förändras snabbt. Mitt i detta ska avdelningen skapa ordning, förutsättningar och trygghet i verksamheten.

– Vårt grunduppdrag är enkelt uttryckt att ge chefen för försvarsstaben de verktyg som behövs för att utöva sitt verksamhetsansvar, säger Jim Stalpe, chef för FST Säk.

I praktiken handlar det både om att få vardagen att fungera och att bana väg för Försvarsmaktens tillväxt.

KRIGSFÖRBANDSSTÖDET

En stor del av avdelningens arbete rör säkerhetsprövning av totalförsvarspliktiga. Det är en förutsättning för att krigsförbanden ska kunna ta emot rätt personer vid rätt tid. Armé- och Marinstaben bemannar och genomför själva prövningen på Plikt- och prövningsverkets kontor – men FST Säk håller ihop helheten.

– Vi administrerar och samordnar säkerhetsprövningsprocessen. Det ska vara tydligt, enhetligt och så smidigt som möjligt för förbanden, säger Jim Stalpe.

Den största förändringen just nu är införandet av ett nytt självrapporteringsformulär som i många fall ersätter den klassiska säkerhetsprövningsintervjun. Det har redan testats med gott resultat.

– Det här kommer att spara tid, särskilt inför repetitionsutbildning. Förbanden har tidigare behövt kalla in personal i förväg enbart för att hinna pröva dem. Nu kan den delen hanteras betydligt enklare.

En gemensam samarbetsyta på intranätet Emilia är på väg, där metodstöd, utbildningar och praktiska instruktioner ska samlas. Intervju kan fortfarande krävas, men förbanden får ett flexiblare verktyg som frigör tid där den behövs som mest.

Tillväxten och lärdomarna från Ukraina gör att Försvarsmakten måste samarbeta mer med andra myndigheter, akademi och civila företag. Det kräver nya arbetssätt kring säkerhetskänslig information.

– Vi måste kunna exponera det som behöver exponeras, men på ett sätt som är lagligt och säkert. Där är säkerhetsskyddsöverenskommelser och SUA (säkerhetsskyddsavtal, reds anm) centrala verktyg.

Jim Stalpe är chef över försvarsstabens säkerhetsavdelning, FST Säk.

SKYDDET BLIR MÖJLIGGÖRARE

Avdelningen utbildar, ger metodstöd och erbjuder skräddarsydda insatser för försvarsgrenar och stridskrafter. Målet är att göra det lättare att samarbeta utan att tappa kontrollen över skyddsvärdena.

En annan del av uppdraget är att komma tidigt in i Försvarsstabens beslutsprocesser. Då kan säkerhetsaspekter vägas in innan uppgifter styrs ut i organisationen. Jim Stalpe beskriver det som att ”ge rätt förutsättningar från början, så att säkerhetsskyddet inte blir ett hinder utan en möjliggörare”.

Kompetensförsörjningen är en av de mest påtagliga utmaningarna. Både totalförsvaret och den civila sektorn efterfrågar samma kompetens.

”När vi skyddar allt som om det vore mest skyddsvärt slösar vi resurser. Det hämmar både verksamheten och vår förmåga att växa.”

– Vi måste utbilda fler, se över utbildningslängderna och ta vara på civila utbildningar som kan valideras. Och vi måste lyckas behålla våra duktiga medarbetare.

En annan utmaning är informationsklassificering. Tendensen att värdera skyddsvärden högre än vad som är motiverat ur ett nationellt perspektiv leder till onödigt omfattande skyddsåtgärder.

– När vi skyddar allt som om det vore mest skyddsvärt slösar vi resurser. Det hämmar både verksamheten och vår förmåga att växa. Därför är en korrekt klassificering av skyddsvärden helt avgörande, understryker Jim Stalpe.

När ska förbanden höra av sig till er?

– I första hand sker den första kontakten via den egna försvarsgrens- eller stridskraftsstaben. Men om frågan kräver mer stöd finns FST Säk nära, säger Jim Stalpe och sammanfattar uppdraget så här:

– Vi skapar trygghet i processen, minskar onödigt arbete och ser till att Försvarsmakten kan fortsätta växa, utan att tappa kontrollen över det som är mest skyddsvärt. ❮

Text & foto ***Henrik Lundqvist Rådmark/FST Komm***

PERSONALLÄGET

SÅ STÄRKS RE

Försvarsmaktens personalförsörjning har utvecklats positivt de senaste åren. Inflödet är stort i samtliga personalkategorier och antalet anställda har ökat kontinuerligt sedan 2019. Samtidigt finns det tydliga obalanser som präglar nuläget och som kräver långsiktigt arbete.

En central utmaning är åldersstrukturen bland yrkesofficerare. Neddragningarna under 00-talet har lämnat efter sig ett arv med en icke optimal fördelning. Många äldre närmar sig pension samtidigt som många unga tillkommit i takt med att utbildningsvolymerna ökats. Däremot finns en tydlig svacka i åldersgruppen 35–50 år, där Försvarsmakten hade behövt vara fler.

– När äldre lämnar riskerar officerskåren därför att bli mycket ung. För civila medarbetare ser balansen bättre ut, konstaterar Jonas Hård af Segerstad, Försvarsmaktens utbildningschef.

Ett annat bristområde är reservofficerare. Här är medelåldern hög, med många som utbildades under 70-, 80- och 90-talen. Under lång tid utbildades för få nya, vilket gör att det är svårt att snabbt möta dagens behov. I den Försvarsmakt som nu byggs upp, både nationellt och inom Nato, behövs fler reservofficerare på förbandsnivå.

– Men även inom GSS-kategorierna finns utmaningar (gruppbefäl, soldater, sjömän). Försvarsmakten behöver att GSS/K (kontinuerligt tjänstgörande) stannar längre, samtidigt som tillgången på

JOHAN NILSSON/TT

Grundutbildningarna är basen för den militära rekryteringen.

KRYTERINGEN

”En tydlig förändring framåt är att försvarsgrenarna får ett större ansvar för de grundläggande officersutbildningarna.”

GSS/T (tidvis tjänstgörande) behöver öka för att skapa högre tillgänglighet. Sammantaget handlar det både om volym och om kontinuitet, säger Jonas Hård af Segerstad.

TEKNIKER BEHÖVS

Utöver personalkategorier finns också tydliga kompetensbrister. Teknisk kompetens inom logistik, cyber och it är särskilt efterfrågad. Det är kompetenser som ofta utvecklas i det civila samhället, vilket gör att Försvarsmakten behöver hitta bättre vägar in i den civila kunskapsutvecklingen, till exempel genom samverkan med universitet.

Samtidigt förändras Försvarsmaktens uppgifter. Natoanpassningen innebär nya krav, men alla delar är ännu inte fullt klarlagda. Det gäller till exempel hur värnpliktiga kan användas, hur lagstiftningen ska tolkas och vilka förband som ska ha högst tillgänglighet. Först när målbilden är tydligare blir det fullt klart vilka personalkategorier som behövs var.

För första gången har Försvarsmakten nu tagit fram en samlad personal- och kompetensförsörjningsplan. Den gör ett antal centrala antaganden och ger en realistisk prognos för hur organisationen kan utvecklas över tid. Planen är en gemensam utgångspunkt, inte en begränsning. Den sätter inga tak för hur många som får vara anställda. Den innehåller också 75 åtgärder för att stärka personalförsörjningen.

Konkreta åtgärder är redan i gång. Fler reservofficerare utbildas och reservofficerare ska också kunna användas för bemanning av Natostaber. Vissa certifieringskrav i utbildningssystemet tas bort för att förenkla och snabba upp. Specialistofficerssystemet ger nya möjligheter för GSS att stanna kvar och utvecklas, och karriärvägar för specialistofficerare ses över för att minska otydlighet och avgångar.

CIVILA KARRIÄRVÄGAR

Även för civila medarbetare behöver karriärvägarna bli tydligare. Försvarsmakten vill bli bättre på att ta tillvara den kompetens som redan finns och på att locka tillbaka tidigare anställda.

– Grundutbildningarna fortsätter att vara basen för den militära rekryteringen. En tydlig förändring framåt är att försvarsgrenarna får ett större ansvar för de grundläggande officersutbildningarna. De kommer att styra innehåll, genomförande och antagning, något som börjar märkas redan nästa år. ❮

FÖRSVARSMAKTEN

Jonas Hård af Segerstad, Försvarsmaktens utbildningschef.

Text ***Henrik Lundqvist Rådmark, Johan Lundgren/FST Komm***

REKRYTERING

Text Henrik Lundqvist Rådmark/FST Komm

”DET..MÄNSKLIGA ..MÖTET ÄR NYCKELN”

Ledningsregementet siktar på 100 nya soldater i år. Personliga möten och utbildningsbefäl är centrala i den strävan. Liksom redan anställda soldater.

KAMPANJER OCH SNYGGA affischer i all ära, men det är inte sådant som får fart på rekryteringen. I vart fall inte hos Ledningsregementet, hävdar Mikael Annetun.

Han är chef på den operativa enheten på Ledningsregementet, där krigsförbandens stående kompanier är samlade, och kan berätta om hur de rekryterade ett hundratal soldater förra året, och att de siktar på att göra om samma sak i år.

– Vi rekryterar främst ur våra inneliggande värnpliktskullar, och alltså framförallt soldater.

För att möta behovet av nya medarbetare på Ledningsregementet behöver en femtedel av alla som går värnpliktsutbildningen söka jobb hos dem efter muck. För att uppnå det behöver man framför allt möta de värnpliktiga, säger Mikael. Därför är enhetens kompani- och plutonbefäl noga med att besöka de värnpliktiga under utbildningen, och se till att möten sker i mindre och informella sammanhang. Samtidigt konstaterar han att operativa enhetens befäl inte räcker. Och kanske inte ens är viktigast i sammanhanget.

– Utbildningsbefälen, som oftast tillhör samma krigsförband som de på den Operativa enheten, har också en oerhört viktig roll i detta. Och det redan från dag ett under värnpliktsutbildningen. De behöver möta och ta hand om de värnpliktiga så att de känner sig inkluderade och välkomna i sitt krigsförband.

Även de redan anställda soldaterna har en avgörande roll. Under övningar tillsammans med de värnpliktiga får de senare en chans att se hur det är att arbeta som soldat, och tar ofta chansen att ställa frågor – helt andra frågor än vad cheferna får under sina besök, enligt Mikael.

– Där vågar de ställa de riktiga frågorna, om jag uttrycker mig så.

Utmaningen är många gånger att få unga att jobba i Försvarsmakten i stället för att studera eller ta ett civilt jobb, som kanske har en högre lön. Här gäller det att lyfta fram unika fördelar med jobbet som soldat. Mikael använder begrepp som gemenskap och upplevelser när han förklarar hur de försöker motivera unga att söka jobb som soldat.

– Som soldat får du ofta se saker du inte ser annars, du får göra saker som man inte göra någon annanstans. Och gemenskapen i ett krigsförband är verkligen speciell, det tror jag många upplever redan under värnpliktsutbildningen. ‹

> ”Utbildningsbefälen, som oftast tillhör samma krigsförband som de på den Operativa enheten, har också en oerhört viktig roll i detta.”

Mikael Annetun, chef på operativa enheten, Ledningsregementet,

”GÖR INTERVJUN PERSONLIG”

I en utpräglat civil verksamhet blir utmaningen att rekrytera officerare ofta påtaglig. Det erfar chefer på FMTIS – som dock skönjer en förändring.

Tydliga annonser och snabb hantering av ansökningar. Det är två av Åsa Erikssons grundpelare i rekryteringsarbetet. Hon är stabschef på systemförvaltningsenheten hos FMTIS i Enköping och en av hennes främsta utmaningar har länge varit att locka officerare.

– Vi har en väldigt civil framtoning, vilket jag tror ligger oss i fatet när vi söker officerare och militär personal. Och inte minst med tanke på att vi är ett krigsförband behöver vi militär kompetens.

Lösningen? Samma som för rekrytering av övrig personal: information och synlighet. Hon och hennes kollega Anna-Lena Danielsson, som jobbar på en annan sektion, framhåller hur de anstränger sig för att synas i samband med kampanjer och mässor.

– Vi har ett väldigt stort ansvar i att förvalta myndighetens it-system, och då krävs det också specialister. Vilket innebär en annan utmaning då vi konkurrerar med privata aktörer inom området, som ofta kan erbjuda högre lön, säger hon och konstaterar att det är något de ”kämpar med varje dag”.

För att få rätt kandidater är hon noga med hur annonserna utformas. Den sökande ska varken känna osäkerhet inför vad befattningen innebär, eller känna sig lurad i ett senare skede av processen – och då kanske dra sig ur den. sDärför är det viktigt att vara tydlig, transparent och ärlig i annonsen, understryker Åsa.

– För att minska risken att tappa en kandidat ska du heller inte låta honom eller henne vänta. Ge återkoppling och gör referenstagning snabbt. Det får inte bli en utdragen process.

sökande får en uppfattning om arbetsplatsen och vilka man skulle arbeta med.

Vad gäller jämställd rekrytering så tror Åsa att det är viktigt att inte se könstillhörighet som en del av rekryteringen. Annonsen behöver vara neutral för att tilltala alla och även om rollen i sig kan ses som ”kvinnlig/manlig” så är det viktigt att eftersträva en jämn könsfördelning, påpekar hon.

– Vi rekryterar helt enkelt utifrån kompetens och personlig lämplighet. På staben är vi just nu 50 procent kvinnor och 50 procent män. På enheten är det 36 procent kvinnor och 64 procent män, vilket är en väldigt bra siffra för en it-verksamhet. ‹

”För att minska risken att tappa en kandidat ska du inte låta honom eller henne vänta. Ge återkoppling och gör referenstagning snabbt.”

Tänk på att en kandidat ofta söker flera jobb parallellt.

Genom att samarbeta med övriga chefer kan hon ”dela med sig” av kandidater som inte riktigt passar för den ursprungliga befattningen. Om Åsa exempelvis har en kandidat som hon vet skulle passa hos Anna-Lena styr hon denne åt det hållet.

Samverkan inom enheten eller förbandet handlar också om att hjälpa till att dela andras annonser i sociala medier, och kanske låna en kollegas annons som har fungerat särskilt bra.

– När det väl är dags för intervju försöker jag göra den personlig. Jag kan låta en blivande kollega vara med, och visa runt på kontoret så att den

JOHAN WIKTORSSON/FMTS

Åsa Eriksson, stabschef på systemförvaltningsenheten.

REKRYTERING

VI SÖKER K

MÖT KENNETH, PATRIK OCH ROBERT SOM JOBBAR INOM TEKNIK, CYBER OCH UNDERR

KENNETH MARBÄCKEN

FLYGINGENJÖR PÅ MARINSTABEN, ÖVERSTELÖJTNANT

Vad har du för befattning?
– Jag är flygingenjör och jobbar på Marinstabens utbildningssektion med STOFU för Marinen, särskild teknisk officersutbildning, som HKV leder och som startar hösten 2026. Det ska bli ett parallellspår till ordinarie officersprogram, så istället för att utbildas på FHS genomför kadetten en treårig teknisk utbildning på utvalda lärosäten och kompletterar med officersutbildning i Försvarsmakten under sommaren och i slutet.

– Det blir en annan väg in för att bli teknisk officer. Även kompetensöverföring till medarbetare som ska arbeta med rekrytering av maringenjörer.

Kenneth Marbäcken jobbar med utbildning på Marinstaben.

Hur kommer det sig att du jobbar med just det här?
– I och med att jag varit chef för utbildningsenheten på Försvarsmaktens tekniska skola, FMTS, är jag insatt i bristen på teknisk personal och bakomliggande orsaker till det. Tidigare var jag rekryterande chef för försvarsingenjörer till Försvarsmakten. Nu har jag fått uppgiften att fortsätta arbetet i marinen

Vad är det bästa med jobbet?
– Att jag får tillämpa de kunskaper jag har, jag får fokusera helt på försörjning av teknisk personal i Försvarsmakten, just nu är det officerare, men det kommer bli hela paletten med civil personal och soldater och sjömän.

Hur skulle du sälja in teknikerjobbet?
– Till civil personal skulle jag säga att man får jobba på djupet med den speciella teknik vi har i Försvarsmakten. Eller leda den om man har en ansvarig befattning som officer i teknisk tjänst. Försvarsingenjörerna står med ett ben i varje läger, de ska hjälpa till att ta fram ny materiel och skapa kontakter med industri och andra myndigheter. Ytterst handlar det om att skapa en förmåga för dem som ska vinna den väpnade striden.

> **”Till civil personal skulle jag säga att man får jobba på djupet med den speciella teknik vi har i Försvarsmakten.”**

Hur är Försvarsmakten som arbetsgivare?
– Här finns goda utvecklingsmöjligheter. Du kan utveckla dina intressen, du kan byta befattning, du kan ha familj där arbetsgivaren ser det som en utveckling att vara föräldraledig. Det beror på vad man värderar som person och var man är i livet. Jag brukar ställa frågan: vad är viktigt för dig.

Hur bidrar du till Sveriges försvarsförmåga?
– Min uppgift att förse Försvarsmakten med

OLLEGER!

ÄTTELSE – TRE OMRÅDEN DÄR BEHOVET AV FLER MEDARBETARE ÄR SÄRSKILT STORT.

kompetens. Mycket handlar om prylar, system och teknisk utrustning – Försvarsmakten är dock inget utan sin personal, för min del de som gör tekniken tillgänglig.

PATRIK FÄLTSTRÖM

DELTIDSANSTÄLLD RÅDGIVARE PÅ FST CYBER

Vad har du för befattning?
– Jag arbetar deltid i Försvarsmakten, i staben på nyskapade FST Cyber. Min huvudsakliga anställning är dock som CSO, Chief Security Officer, på Netnod.

– I Försvarsmakten arbetar jag med grundläggande kommunikationsarkitektur. Jag är rådgivare för enhetens olika projekt inom ledningssystemområdet och speciellt till Försvarsmaktens CIO Mattias Hanson. Jag hjälper också till med utveckling av Försvarsmaktens cyberförsvar och är lagledare för det lag som Sverige har i Natos cyberförsvarsövning Locked Shields.

Hur kommer det sig att du jobbar med just det här?
– Att jag hamnade här är en vidareutveckling av det behov av samverkan och samarbete som behövs mellan Försvarsmakten och näringslivet för att Försvarsmakten ska kunna lösa sin huvuduppgift. I den nya geopolitiska situationen vi befinner oss, behövs ett nytt tänk, från både civil sida och Försvarsmakten. Vi måste jobba mer ihop.

Vad är det bästa med jobbet?
– Det är fantastiskt att få vara med i denna förändring, även om det vore bättre om vi hade sluppit det. Uppgifterna är mycket varierande och extremt krävande, på ett positivt men tyvärr ibland ganska frustrerande sätt.

– Försvarsmaktens processer och regler är ännu inte trimmade så att de ger förmåga snabbare utan att riskera kvalitet.

– Därför måste utveckling ofta börja med förändringar av processer.

> **”I den nya geopolitiska situationen vi befinner oss, behövs ett nytt tänk, från både civil sida och Försvarsmakten.”**

Patrik Fältström. Tung profil inom it-säkerhet, rådgivare på FST Cyber.

Hur är Försvarsmakten som arbetsgivare?
– Som arbetsgivare är Försvarsmakten mycket bra. Man tar hand om sina anställda. Naturligtvis kan man säga ett och annat om personaladministrativa system som Prio, men även i civila organisationer har man motsvarande system som ibland känns som skoskav. Gräset är inte grönare på andra sidan.

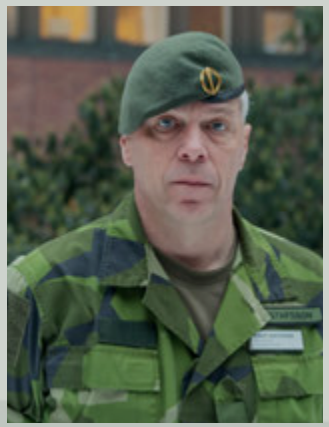
Hur bidrar du till Sveriges försvarsförmåga?
– Jag jobbar för att Försvarsmakten får tidvis civilt anställda. Det är bra med fler som

har multikompetens utanför Försvarsmakten och som kan dela med sig av sin kompetens och samtidigt få möjlighet att ha det så roligt på jobbet som vi har det.

ROBERT GUSTAFSSON

UNDERRÄTTELSEOFFICER PÅ FST CYBER, ÖVERSTELÖJTNANT

Vad har du för befattning?
– Jag är stabsofficer med fokusområdet Undsäk (underrättelse- och säkerhetstjänst) på sektionen för militärstrategiska funktioner vid FST Cyber (cyberenheten på försvarsstaben). Mitt jobb går ut på att med chefen för Musts styrning som utgångspunkt verka för att metod, människa och teknik sammanstrålar till bästa nytta för Undsäk-funktionen och i förlängningen för Sveriges försvarsförmåga. Dessutom är jag myndighetens främste företrädare för kompetensgrupp Undsäk. Rent konkret består jobbet av möten, läs- och skrivarbeten, föreläsningar, utbildningar och uppföljningsverksamhet.

Robert Gustafsson, underrättelseofficer på FST Cyber.

Hur kommer det sig att du jobbar med just det här?
– En lång karriär i Försvarsmakten, både i och utanför Undsäk-tjänsten, har gett mig erfarenheter och kunskaper som gjort att jag hamnat här. De senaste elva åren var jag på FM UndsäkC (Försvarsmaktens underrättelse- och säkerhetscentrum) i olika befattningar. I slutet var jag ställföreträdande förbandschef tillika utbildningschef.

Vad är det bästa med jobbet?
– Att inte en dag är den andra lik. Det är utmanande och du måste vara på tå hela tiden. Det är varierande, med allt från att skapa kontakter, ta fram beslutsunderlag till chefer, vara rådgivare och ibland bara handläggare och stödja andra.

Hur skulle du sälja in jobbet?
– Underrättelse och säkerhetstjänst är ett häftigt och intellektuellt utmanande jobb. Mitt råd är att börja på förbandsnivå för att bygga en erfarenhetsbas. Tveka aldrig att göra rörelser åt sidan under karriären för att bygga på kunskap om kärnan i Försvarsmakten.

Hur är Försvarsmakten som arbetsgivare?
– Min arbetsgivare har tagit hand om mig, låtit mig studera i ett antal år och utgjort tryggheten med statliga förmåner.

> **”Jobbet har tagit mig till platser och till människor – till andra kulturer – som jag aldrig kunnat få med ett vanligt jobb.”**

Jobbet har tagit mig till platser och till människor – till andra kulturer – som jag aldrig kunnat få med ett vanligt jobb.

Hur bidrar du till Sveriges försvarsförmåga?
– Jag tror att jobbet jag gör – att få ihop systemet av krav, utbildning, färdighet, förmåga med metod och stödsystem – gör att det blir bättre för de som är längst ut på linan. Jag vill som främste företrädare för kompetensgrupp Undsäk bidra till yngre kollegors utveckling och fortsätta det chefs- och ledarskap som några av mina chefer, LO ”Ludde” Johansson, Lennarth Pettersson och Magnus Magnusson visat mig. ‹

Text ***Johan Lundgren/FST Komm***

REKRYTERING

NY..OFFICERSVÄG FÖR TEKNIKER SOM..VILL JOBBA NÄRA VERKLIGHETEN

JOEL THUNGREN/STRIDSFOTO

STOFU – för den som vill kombinera militärt ledarskap och teknik.

Försvarsmakten växer snabbt. Med det följer ett ökande behov av tekniska officerare som inte bara förstår systemen på ritbordet, utan också kan arbeta praktiskt där tekniken används. Därför startar nu Särskild teknisk officersutbildning, STOFU. Det är en ny utbildningsväg för värnpliktiga med teknisk fallenhet och ledarpotential.

Utbildningen riktar sig främst till befälsutagna värnpliktiga och GSS som har behörighet till ett högskoleingenjörsprogram och som av sina förband bedöms ha förutsättningar att bli tekniska officerare. Det handlar om personer som redan visat ansvar, förmåga att leda och ett intresse för teknik, logistik eller cyber. Kort sagt: de som vill kombinera militärt ledarskap med teknisk kompetens.

STOFU är uppbyggd så att deltagarna läser en civil högskoleingenjörsexamen parallellt med militär officersutbildning. Den akademiska delen genomförs vid utvalda tekniska högskolor, medan Försvarsmakten ansvarar för den militära utbildningen under somrarna och efter examen. Resultatet är en färdig teknisk officer som snabbt kan gå in i praktiska befattningar vid förband med stora tekniska inslag.

SNABB VÄG IN

Karriärmässigt innebär utbildningen en tydlig och snabb väg in i yrkesrollen. Efter avslutad utbildning anställs deltagarna som tekniska officerare, med möjlighet att arbeta nära materiel, system och förbandens dagliga verksamhet. De blir ett viktigt komplement till både försvarsmaktsingenjörer och tekniskt inriktade officerare från Officersprogrammet. Försvarsgrenarna ansvarar för att skapa långsiktiga utvecklingsvägar, både inom teknik och ledarskap.

För Försvarsmakten är satsningen strategisk. Genom att samarbeta med civila tekniska högskolor säkerställs att utbildningen håller hög aktualitet och speglar den tekniska utvecklingen i samhället. Samtidigt avlastas de egna skolorna.

STOFU gör det också möjligt att tillvarata kompetens hos värnpliktiga med teknisk bakgrund.

Utbildningen planeras starta höstterminen 2026 med omkring 30 deltagare. Under studietiden är eleverna officersaspiranter och får samma förmåner som kadetter på Officersprogrammet. För den som vill arbeta praktiskt med teknik, ta ansvar och bidra till Sveriges försvar, är STOFU en ny och tydlig väg framåt. ❮

Text ***Henrik L Rådmark/FST Komm, Jonas Hård af Segerstad/FST GEN***

DÄRFÖR BEHÖVS FLER RESERVOFFICERARE

Text ***Henrik Lundqvist Rådmark/FST Komm***

Med ökade beredskapskrav, Natomedlemskap och fler mobiliserande förband räcker inte yrkesofficerarna till. Carl-Magnus Svensson på försvarsstaben förklarar varför behovet av reservofficerare ökar, var de behövs mest och hur civil kompetens stärker organisationen.

Varför behövs fler reservofficerare?

– Reservofficerare (RO) har genom sin utbildning högre kompetens än värnpliktiga och genom sin anställning högre tillgänglighet. Just tillgängligheten är avgörande med de beredskapskrav som följer av Natomedlemskapet. Försvarsmakten växer snabbt och de mobiliserande förbanden blir fler. Yrkesofficerarna räcker helt enkelt inte för att täcka hela behovet.

Inom vilka roller är behovet störst?

– Framför allt behövs reservofficerare som chefer på plutons- och kompaninivå samt som stabsofficerare på högre nivåer.

Natomedlemskapet har också ökat kraven på bemanning i centrala och regionala staber. Det öppnar möjligheter för tidvis tjänstgöring, både nationellt och regionalt. Försvarsstaben utvecklar nu en kurs som ger reservofficerare grundläggande kompetens för tjänstgöring i internationell stab. På sikt kan upp till 15 procent av sådana befattningar bemannas av RO.

Varför behövs yngre reservofficerare?

– Totalt sett har Försvarsmakten fler reservofficerare än vad krigsorganisationen kräver, men över 80 procent är över 45 år. De är ofta bäst lämpade för stabstjänst.

– Vi behöver föryngra kåren av tre skäl: för att tillföra fältförbanden moderna kompetenser, för att stärka ledningen på plutons- och kompaninivå och för att förbättra könsfördelningen.

– Samtidigt finns fort-

PATRIK SCOLLING MÖLLER

satt stort behov av äldre RO med bred erfarenhet, både i stabstjänst, samverkan och utbildning, exempelvis genom RO2-tjänstgöring, det vill säga extra tjänstgöring i grundorganisationen..

Varför behöver förband använda RO mer?
– I en stark tillväxt räcker det inte att bara säkra krigsbefattningarna. RO behövs även i utbildning och för att förstärka staberna. Behovet ser olika ut mellan förband och försvarsgrenar, men sammantaget är det tydligt.

”I en stark tillväxt räcker det inte att bara säkra krigsbefattningarna. RO behövs även i utbildning och för att förstärka staberna.”

Vad betyder den civila kompetensen?
– Många RO arbetar civilt i verksamheter som ligger långt fram inom teknik, systemutveckling och metodik. Det kan Försvarsmakten dra nytta av genom tidsbegränsade anställningar eller projekt.

Under 2025 har förbanden inventerat både militär och civil kompetens hos sina RO. Ambitionen är att bättre matcha behov och kompetens. Försvarsmakten välkomnar också att reservofficerare själva tar kontakt med sitt hemmaförband för att se hur deras erfarenheter kan komma till nytta. ‹

TVÅ KARRIÄRER – ETT ENGAGEMANG

Kadett Agnes Carlsson gick direkt från sin värnpliktsutbildning på Ledningsregementet till en reservofficersutbildning. Hennes inriktning är det som kallas Ledningssystem mark – ungefär sambandssystem.

Varför utbildar du dig till reservofficer?
– Jag tycker om Försvarsmakten, det är intressant, kul och inte minst viktigt. Men jag har alltid haft civila ambitioner och vill ha ett civilt jobb – men kunna tjänstgöra (i det militära) då och då.

Hade du de tankarna redan innan du gjorde din vpl-utbildning?
– Jag hade ju ett intresse för det men visste inte att ROU (reservofficersutbildning) ens fanns, förrän vi hade en karriärsdag under värnpliktsutbildningen. Så jag bestämde mig redan i oktober-november för att bli reservofficer.

Var det självklart att fortsätta mot en befattning på Ledningsregementet?
– Ja, med tanke på min inriktning. Sen tycker jag om regementet, det är bra personal och också hyfsat nära hem till familjen.

Hur har utbildningen varit hittills?
– Jag har blivit positivt överraskad. Det är mer praktiska moment än vad det varit innan. Bland annat har vi fått utbilda tillsammans med plutonbefälselever, och vara med och truppföra gruppbefälsskolan och ha lite strid med dem.

Vad ska du göra efter utbildningen?
– Jag kommer att stanna kvar på ett så kallat aktiveringsår, vilket innebär att man jobbar på förbandet man tillhör som exempelvis ställföreträdande plutonchef eller instruktör, för att få lite kött på benen så att säga, och komma in i rollen.

– Efter det kommer jag plugga civilt till högskoleingenjör.

Hur tror du att det kommer att gå att kombinera de två spåren?
– Jag tror att det kommer att gå bra om man har driv och vill tjänstgöra. Jag gör en plan med min chef för hur mycket jag ska tjänstgöra. Så när jag pluggar kommer jag nog bara vara inne på somrarna, till exempel.

Hur tror du att kompetensen från din civila karriär stärker dig i reservofficersrollen?
– Det beror ju helt på vad jag kommer att jobba med, men jag vill mot försvarsindustrin. Och då kommer jag få en djupare kunskap om tekniska system och till exempel förstå vad som kan förbättras utifrån Försvarsmaktens behov och hur de används där.

– Men jag tror att alla erfarenheter i ett civilt jobb kan tas med in i RO-rollen. Säg att jag blir någon form av chef, då är ju det jättebra för mitt ledarskap även i Försvarsmakten.

PRIVAT

Agnes Carlsson vill ha en civil karriär – också.

FORTIFIKATION

Text ***Linus Ehn/FST Komm***

BERGSÄKRA RUM

Krigsförband måste kunna skyddas bakom tunga ståldörrar, under betong och svensk granit. Därför har kunskap och kompetens som inte efterfrågats på årtionden blivit högaktuell igen. Nu vill Försvarsmakten locka fler att lära sig om underjordens hemligheter.

Det finns något förtrollande i Försvarsmaktens fortifikationer. Bergrum som breder ut sig bakom massiva ståldörrar, Musköbasens fartygstunnlar och underjordiska robotförråd. Anläggningar som ska skydda krigsförbanden mot beskjutning, robotar och bomber.

Detta benämns som det slutna beståndet – den infrastruktur som är direkt kopplad till krigsförband. Hit hör lednings-, kommunikations- och sensoranläggningar samt förråd och basanläggningar för flygvapnet och marinen.

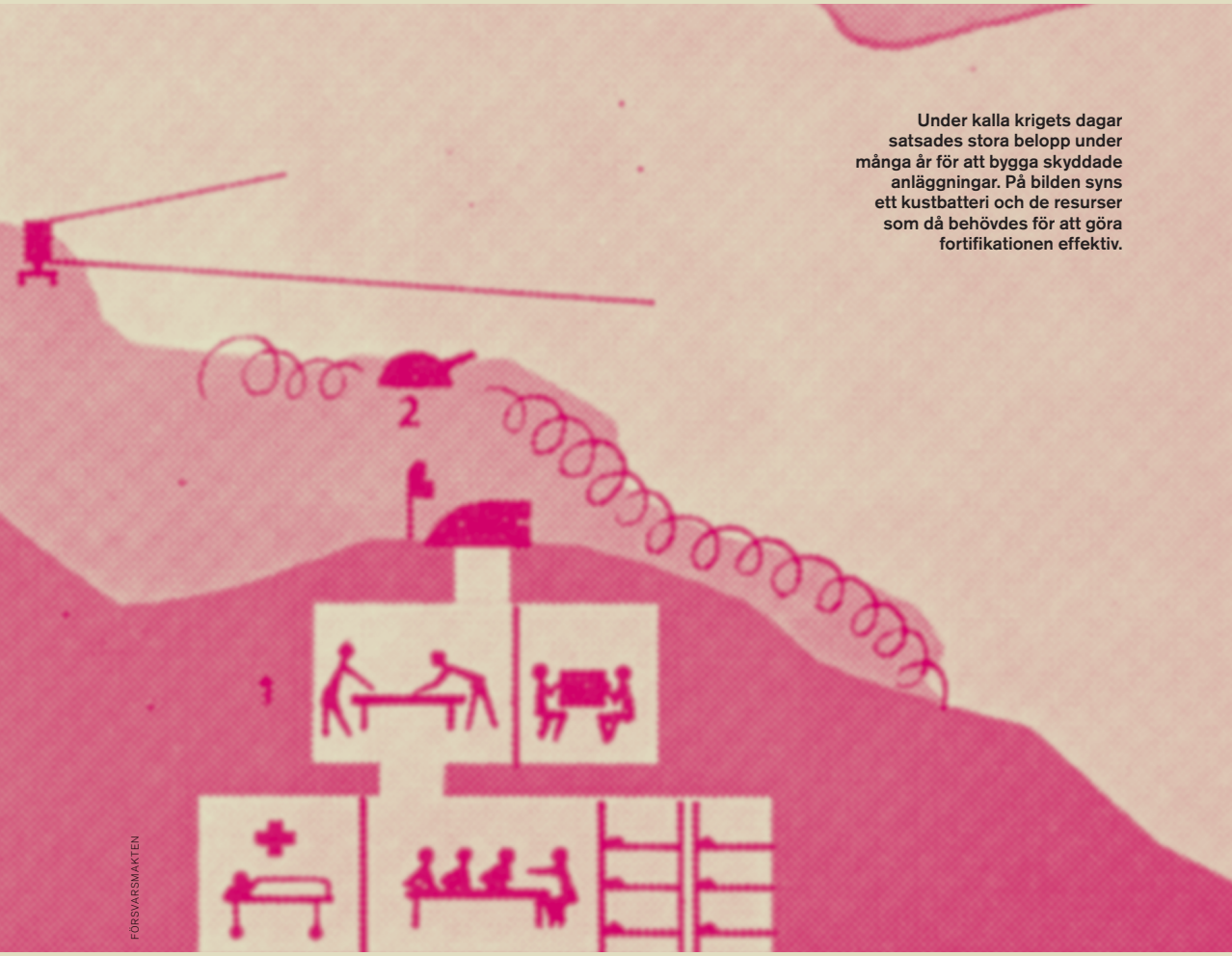
Officerare med fortifikationskompetens har blivit hett eftertraktade. Den ökade spänningen i Sveriges närområde har gjort skyddade anläggningar, och de som behärskar deras funktioner, efterfrågade igen.

– Kriget i Ukraina har visat hur svårt det är att skydda sådant som står ovan jord. Vapnen får längre räckvidd och högre precision. Därför krävs anläggningar som ger skydd och skapar förutsättningar för krigsförbanden att verka, säger Jonas Åberg som är enhetschef för Försvarsmaktens anläggningsenhet.

Den tekniska utvecklingen påverkar området starkt. Fortifikation handlar i dag om mer än bergrum. Allt från vapenverkan och sensorer till byggteknik och energilagring ingår i yrkets vardag.

MÅNGA FORMER AV SKYDD

Krigsförband kan skyddas

FÖRSVARSMAKTEN

Under kalla krigets dagar satsades stora belopp under många år för att bygga skyddade anläggningar. På bilden syns ett kustbatteri och de resurser som då behövdes för att göra fortifikationen effektiv.

på flera sätt. Alla funktioner har perioder eller delar av verksamheten som kräver skydd. Ett flygförband behöver exempelvis ledning, tankning och underhåll. Fartyg måste kunna bunkra och genomgå underhåll. Arméförband behöver platser för ammunition och drivmedel.

– Det kan ske på en fast plats eller spritt på flera platser, under kort eller lång tid. Behovet av fältarbete och fortifikatoriskt skydd är alltid en del av den taktiska planläggningen, säger Jonas Åberg.

Fortifikation skapar därmed förutsättningar för att kunna verka fullt ut i alla domäner.

I dag talas ofta om multidomänoperationer – att verka på marken, i luften, till sjöss samt inom cyber och rymd, samtidigt.

– Då krävs resurser som är mer eller mindre stationära. Deras position kan vara känd av fienden och utgöra högvärdiga mål. Fortifikation blir därför en väsentlig del, inte minst för förbandets moral. Personalen måste kunna lita på skyddet i alla situationer, säger Jonas Åberg.

Natoofficerare med lång erfarenhet har besökt svenska anläggningar och imponerats. Svensk granit, armerad betong och tryckvågssäkra ståldörrar har åter kommit till heders. Under kalla kriget grävde Försvarsmakten djupt i urberget. Bodens fästning, Musköbasen och Stril 60-systemet (flygvapnets stridsledningssystem) är tydliga spår av detta arv, som nu åter fått aktualitet.

FLER OFFICERARE BEHÖVS

Under många år arbetade fortifikationsofficerare främst med att avveckla anläggningar. Det var ett skrå av erfarna, ofta äldre specialister. I dag ser behovet annorlunda ut.

FORTIFIKATION

Stötsvågsdörr i en berganläggning. Försvarsmaktens anläggningar hanteras av respektive krigsförbandschef.

Försvarsmaktens tillväxt gör att fler officerare med denna kompetens krävs.

I Försvarsmaktens strategiska plan 2025 används begreppet militärbas. Dessa baser ska inte bara erbjuda skydd i form av fortifikationer. De ska också rymma allt som krävs för att fungera i ett fullskaligt krig.

– Det handlar om mer än anläggningar. Skydd kan stärkas genom olika åtgärder, till exempel markstridsförband, luftvärn eller maskering. Fortifikationsofficeren är krigsförbandschefens expert i dessa frågor och ingår i staben, säger Jonas Åberg.

Den som är minst löjtnant eller fanjunkare med viss tjänstgöringstid kan utbilda sig till fortifikationsofficer. Utbildningen är drygt ett år lång, efterfrågan är stor och arbetet kan bedrivas över hela landet.

– I grunden handlar det om ett intresse för att skapa och bygga. Vi vill gärna att fler kvinnor söker sig hit. I dag är det en tydlig övervikt av män och många närmar sig pensionsåldern, säger Jonas Åberg.

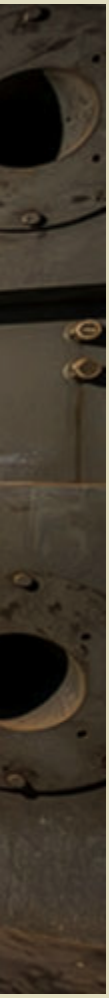
Han beskriver ett arbete med stort eget ansvar och relativt stor frihet.

Jonas Åberg, enhetschef för Försvarsmaktens anläggningsenhet.

Fortifikationsverket äger och ansvarar för anskaffning, vidmakthållande och avveckling av anläggningar. Försvarets materielverk levererar funktioner till anläggningarna.

Försvarsmaktens roll är att kravställa och definiera hur de militära förbanden

PATRICK MÜLLER/FORTIFIKATIONSVERKET

ELISABETH BOOGH/STOCKHOLMS LÄNSMUSEUM

Myndigheten för civilt försvar har ansvar för de civila anläggningarna. Här syns ett rum i en civil ledningscentral i norra Stockholm. Färgerna andas 70-tal, men är framtagna av psykologer för att ha en lugnande inverkan på personalen i anläggningen.

Musköbasen är en imponerande anläggning, men det är inte många delar som visas upp offentligt.

MATS GYLLANDER/FÖRSVARSMAKTEN

En metod att uppnå ökat skydd är spridning. Här syns en JAS 39 Gripen baserad enligt ett koncept för spridning.

ska använda dem.

– Vår viktigaste uppgift är att identifiera det militära problemet: vad som ska skyddas och vilket hot anläggningen ska dimensioneras för.

Forskning bedrivs också inom området, bland annat vid Totalförsvarets forskningsinstitut, Försvarshögskolan och RISE.

– Det händer mycket på den tekniska sidan. Allt från energiteknik, batterier och vätgaslagring till automatisering, AI och nya material påverkar utvecklingen. ‹

FAKTA | BLI FORTIFIKATÖR

››› Fortifikationsprogrammet hålls vid Militärhögskolan Karlberg. Den omfattar 50 veckors studier. En stor bredd av sökande önskas. Utbildningen är stundtals krävande och bedrivs i samverkan med universitet och har inslag av ingenjörsutbildning på grundnivå.

Krav: Anställd som yrkesofficer, grundläggande högskolebehörighet, godkänd säkerhetsprövning, FM fysisk standard.

Officer: Lägst OF 2. Specialistofficer: Lägst OR 7, minst två års tjänstgöring i innehavd nivå.

Vill du söka? *Tala med din närmaste chef!*

Civila anläggningar

Det är inte bara Försvarsmakten som bygger fortifikatoriskt skydd. Myndigheten för civilt försvar (tidigare Mynd. f. samhällsskydd och beredskap) lägger stor vikt vid att skydda civilbefolkningen mot vapenverkan. De har ansvaret för skyddsrum och liknande.

MATERIEL

Kokkärra 24

FÄLTKÖKET SOM

Kokkärra 24 är byggd för tempo, robusthet och arbetsmiljö.

En armé marscherar på sin mage! De berömda orden av Napoleon Bonaparte är lika aktuella nu som då. När det verkligen gäller är det inte bara vapen och fordon som ska fungera. För att soldaterna ska kunna göra sitt jobb måste de ha mat.

Försvarsmakten har därför skaffat nytt fältkok, Kokkärra 24. Jämfört med äldre lösningar, som Koktraktorkärra 112 och ännu tidigare generationer kokvagnar, är Kokkärra 24 byggd för ett helt annat tempo. Där tidigare kok ofta lastades på ett rullflak för lastbil för att kunna följa med i förbandets förflyttning är den nya kokkärran konstruerad för att kunna framföras i 80 km/timme.

Kärran har höj- och sänkbar dragstång vilken gör det möjligt att dra med en mängd olika fordon. Det gör att koket kan följa förbandet, snarare än tvärtom.

UPPHÖJD PERSONAL

Tekniskt är Kokkärra 24 mer modern och modulär än sina föregångare. Inne i köket finns en varmluftsugn, ett stekbord och två stora kittlar – plus arbetsytor både fram och bak för beredning av livsmedel. Kok- och beredningsutrymmet är upphöjt så att personalen slipper stå på marken.

HÄNGER MED

En praktisk, väsentlig detalj är hur taket och skorstenen byggs upp: De pumpas upp med hjälp av hydraulik så att konstruktionen reser sig som ett parasoll. Det ger både bra ventilation och fritt utrymme i arbetet.

Layouten är optimerad för ett effektivare arbetsflöde. Även ergonomi och belysning är tydligt förbättrade, vilket gör att personalen orkar leverera måltider av hög kvalitet även efter många timmars jobb. Kokkärra 24 är verkligen inget lyxrestaurangkök, men väl ett byggt för verkligheten.

500 PORTIONER

Det skapar fina möjligheter att laga tre mål mat om dagen till 200–250 personer, med kapacitet upp emot 500 portioner.

Kokkärra 24 är kanske inte den mest spektakulära materielen i inventarielistan, men den är ett tydligt exempel på hur detaljerna avgör helheten. Ett modernt försvar marscherar fortfarande på sin mage – skillnaden är att koket numera hänger med i samma takt. ❮

Text ***Linus Ehn/FST Komm*** *&* ***FMV***
Foto ***FMV***

100 MIL FÖR KRIGSDRABBADE BARN

De kröner sin värnpliktsutbildning med en cykeltur från Arvidsjaur till Stockholm. Som en sista gemensam utmaning och ett avslut i jägarstil. Men framför allt för att samla in pengar till stöd för utsatta barn i krigets Ukraina.

Det är tufft nog att cykla 20 mil på en dag. Att kliva upp morgonen efter och cykla 20 till skulle för de flesta framstå som orimligt. Men Isac Ahlgren och ett trettiotal av hans vänner ska göra just det – fem dagar i sträck, från K 4 i Arvidsjaur till Stockholm. Han är initiativtagare till projektet och beskriver det som ett kraftprov och ett storslaget avslut på 15 månaders värnpliktsutbildning. Men framför allt är det ett starkt stöd till utsatta barn i krigets Ukraina. Initiativet heter Ride for Peace 2026.

– Insamlingen är det yttersta skälet till att vi gör det här. Vi har utbildats och förberetts för det som inte får hända, det extrema. Så det här är vårt sätt att bidra med något meningsfullt, på det sätt vi kan just nu, till stöd för dem som drabbas på riktigt, säger Adam Hedin, eldledare.

GEMENSAMT TRÄNINGSPROGRAM

Han har tidigare som mest cyklat ”några mil åt gången”. Samtidigt konstaterar han att gruppen är van vid både fysiskt och psykiskt krävande strapatser, och att det nog ska gå. Även om resan söderut knappast blir enkel.

– Vi är vana vid tuffa övningar, både fysiskt och mentalt. Men att cykla så här långt blir nytt. Vi är mer vana vid att gå och åka skidor långt. På cykel tror jag många kommer att få ont på nya ställen. Man hittar ju alltid nya delar av kroppen som protesterar.

Förberedelserna sker genom hård träning enligt ett gemensamt program. Det blir många timmar på motionscykel inomhus, konstaterar jägarbefälet Edward Alatalo. I tjänsten är en av hans uppgifter att hålla gruppen motiverad och få den att fortsätta trots smärta, dåligt väder och motgångar. Han räknar med en liknande roll under färden mot huvudstaden.

Gruppen kommer att cykla i så kallad belgisk klunga,

FÖLJ PÅ INSTA: rideforpeace2026

där man turas om att ligga längst fram och dra. Det ger ett effektivt vindskydd och gör cyklingen betydligt mindre krävande än att cykla ensam. Men oavsett upplägg väntar många timmar i sadeln.

Jonna Kjellgren är en av dem med mest cykelerfarenhet. Hon har tidigare kört Vätternrundan, men konstaterar att gamla meriter inte räcker långt.

– Nu är det träning som gäller. Vi har en gemensam plan, så jag tror att vi kommer att vara redo när dagen väl kommer. ❮

Text ***Henrik Lundqvist Rådmark/FST Komm***

FAKTA RIDE FOR PEACE

Ride for Peace är ett initiativ med tre tydliga mål: att **samla in 1 miljon kronor** till UNICEF och deras arbete för barn i konfliktområden, att **skapa nationell uppmärksamhet** kring barns utsatthet i krig samt att **visa hur värnpliktiga kan bidra** till samhället även utanför den militära rollen. Ett liknande projekt genomfördes förra året, Cycling for Ukraine.

Sträcka: Arvidsjaur-Stockholm, cirka 100 mil.

Tidpunkt: 25-29 maj

Deltagare: 31 cyklister ur värnpliktskullen 2025-26 på K 4. Även anställda på K 4.

Målgång: Ceremoniell avslutning sker vid Kungliga slottet och/eller veterandagen på Gärdet i Stockholm.

VAD BLIR TUFFAST?

ADAM HEDIN, eldledare
– Att sitta så länge på cykeln. Det kommer nog göra ont på ställen man inte visste om … Vädret kan bli en annan utmaning. Men det är vi ju vana vid att hantera.

KARL FORSGREN, gruppchef
– Vi ska ta det på fem dagar, så det blir ungefär 20 mil om dagen. Det kommer att vara det tuffaste, att fortsätta peppa sig själv och varandra. Att hålla ihop som grupp och driva projektet framåt.

ISAC AHLGREN, gruppchef, initiativtagare till projektet
– Att komma upp på cykeln på morgonen och liksom sätta igång dagen. När man väl kommit igång går det nog rätt bra, men just att komma igång när man är som segast lär bli riktigt tufft.

JONNA KJELLGREN, prickskytt
– Det blir väl att klara av att sitta så många timmar i sadeln. Det är många mil, det blir långa dagar och det blir lite sömn.

EDWARD ALATALO, jägarbefäl
– Det blir nog att hålla motivationen på hela gänget uppe, få alla att orka fortsätta cykla. Det kommer att vara onda kroppar, men det har vi ju erfarenhet av att klara av.

SPIGGEN
EN DVÄRG UNDER YTAN

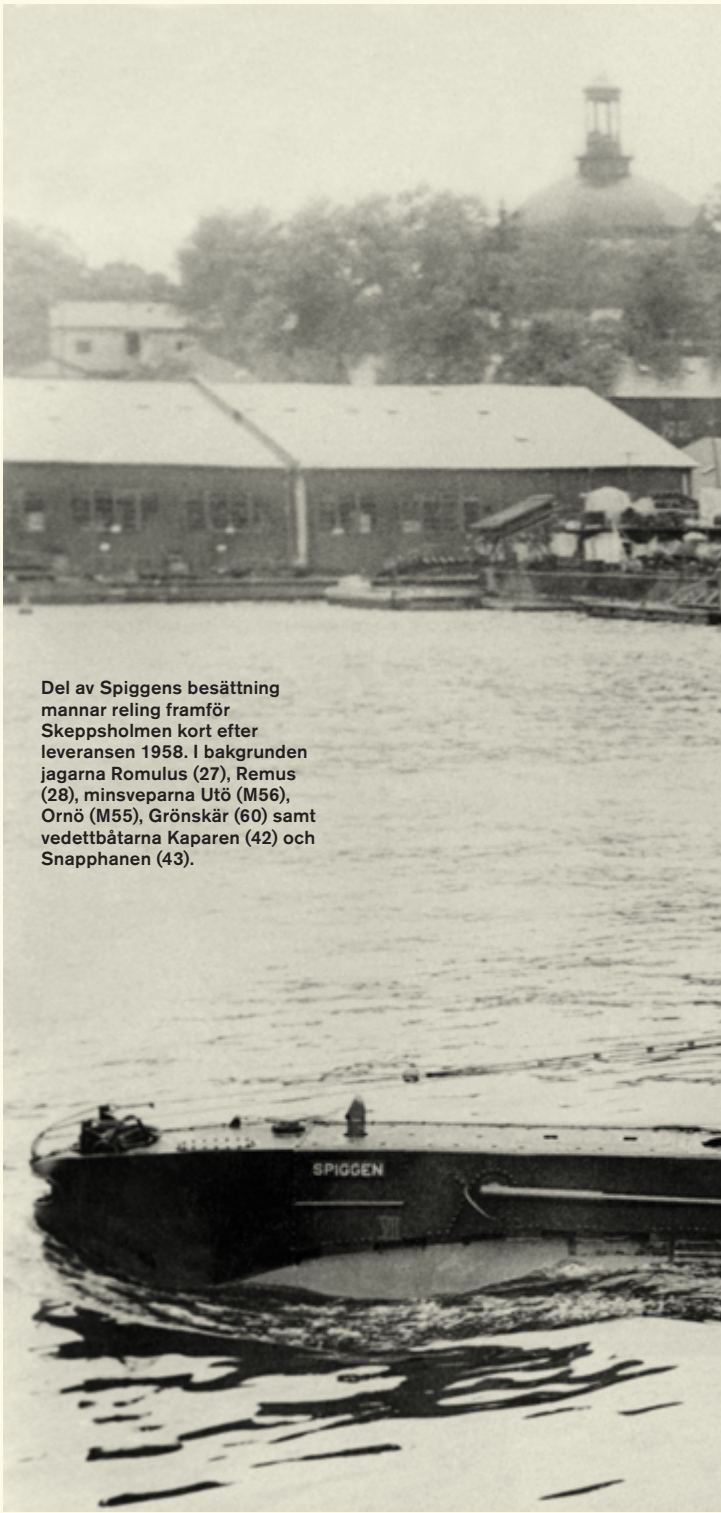
”Att segla uppå Fyrisån i undervattensbåt” skaldade Ulf Peder Olrog 1945. Fjorton år senare blev det verklighet när Flottans dvärgubåt Spiggen kastade ankar utanför Flustret i Uppsala.

Text ***Per Iko***

DVÄRGUBÅTAR HADE använts vid några tillfällen under andra världskriget. Det japanska flyganfallet mot Pearl Harbor den 7 december 1941 föregicks av fem dvärgubåtar som tagit sig in i hamnen, dock utan att träffa med sina torpeder. Den 22 september 1943 skadades det tyska slagskeppet Tirpitz svårt efter att de två brittiska dvärgubåtarna X6 och X7 hade placerat sprängladdningar under fartyget. Före invasionen i Normandie i juni 1944 hade dvärgubåtar rekognoscerat för att fastställa eventuella undervattenshinder.

Under de inledande efterkrigsåren underskattades ubåtshotet i den svenska försvarsplaneringen. Först under sent 1950-tal konstaterades behovet av ubåtsjaktkapacitet, där en dvärgubåt skulle kunna uppträda som en motståndare och ge träning i taktikanpassning. Dessutom skulle en sådan kunna utgöra plattform för flottans attackdykare.

I september 1957 gjordes därför sonderingar i Storbritannien om inköp av dvärgubåten X51 Stickleback, sjösatt 1954 och utvecklad ›

Del av Spiggens besättning mannar reling framför Skeppsholmen kort efter leveransen 1958. I bakgrunden jagarna Romulus (27), Remus (28), minsveparna Utö (M56), Ornö (M55), Grönskär (60) samt vedettbåtarna Kaparen (42) och Snapphanen (43).

SJÖHISTORISKA MUSEET

27
28
60
42
43

SMB

Flottans attackdykare utbildades på Märsgarn och skulle, till skillnad från kustjägarnas, kunna operera tillsammans med ubåtar. Standardvapnet var kulsprutepistol m/45 och en kniv, fäst vid ena smalbenet.

efter världskrigets erfarenheter. Med fem mans besättning kunde den i undervattensläge göra 9 knop och dyka till 100 meter. Bestyckningen var två sprängladdningar medförda i plåtbehållare längs skrovet. Genom en sluss var det möjligt för dykare att ta sig in och ut.

DYKUTBILDADE

I JANUARI 1958 avreste den utsedda svenska besättningen till England. Samtliga hade genomgått lättdykarutbildning för att även kunna genomföra sabotageuppdrag. Dvärgubåten gavs namnet Spiggen, en direktöversättning av Stickleback, och överlämnades den 15 juli till svenska flottan vid marinbasen i Portland.

Spiggen ankom till örlogsvarvet i Stockholm den 2 augusti och efter besiktning vidtog övnings- och utbildningsverksamheten med bas vid Hårsfjärdens örlogsdepå. För Berga örlogsskolor och Marinförvaltningen genomfördes en omfattande målgångsverksamhet. Spiggen användes också vid dykeriarbeten för att söka efter minor och tappad materiel, och för diverse prov av dykeriaggregat och dräkter. Även för utbildning av ubåtspersonal utnyttjades Spiggen, där den förminskade miljön lättare gav en inblick i en ubåts alla funktioner.

Den offensiva rollen med attackverksamhet mot fartyg, hamnar och anläggningar på land övades intensivt de första åren. Spiggens fartygschef, löjtnant Jan Sundlöf, konstaterade 1963 att samövningar gav personalen på övervattensfartyg och bevakningsförband många tillfällen att träna för skydd mot sabotageförband.

”Den offensiva rollen med attackverksamhet mot fartyg, hamnar och anläggningar på land övades intensivt de första åren.”

MILITÄRHISTORISKA AVDELNINGEN

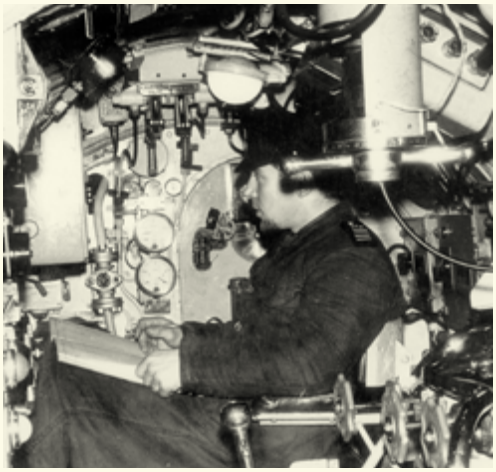
Spiggen passerade Göta kanal flera gånger. Där upplevdes ubåtens 16,4 meter och 37 ton som stort.

SMB

Färden genom kanalen tog några dygn. Spiggens djupgående på 2,3 meter medgav inga dykningar.

SMB

Utrymmet ombord på Spiggen var minimalt och ”metalliskt”. Högbåtsmannen verkar dock vara helt lugn.

KRIGSARKIVET

Efter en övning 1966 hissas Spiggen upp av ubåtsbärgningsfartyget Belos. I luckan, lt Björn Molin.

Att vara attackdykare på en liten ubåt som Spiggen ställde höga fysiska och psykiska krav. Nils-Erik Mattsson som tjänstgjorde i slutet av 1950-talet uttryckte: ”Vi lärde oss sabotage. Vi skulle till exempel landstiga på öar och spränga radiomaster.”

DÖK UPP I FYRISÅN

Spiggen kom också att spela en viktig roll för att skapa goda kontakter med allmänheten. Särskilt de första åren skedde ett flertal pressvisningar och uppvisningar. En av de första var inför 10 000 åskådare den 14 september 1958 då Spiggen plötsligt dök upp efter att obemärkt tagit sig in i hamnbassängen i Malmö. Med Spiggen kunde flottan visa upp sig på orter som sällan eller aldrig besökts tidigare, som Västerås, Örebro och Eskilstuna. I oktober 1958 passerade Spiggen genom Göta kanal på väg tillbaka från övningar på västkusten. Den 1 juli 1959 gjorde Spiggen en snabbvisit uppför Fyrisån i Uppsala.

”Med Spiggen kunde flottan visa upp sig på orter som sällan eller aldrig besökts tidigare, som Västerås, Örebro och Eskilstuna.”

En konsekvens av 1968 års försvarsbeslut var en nedmontering av den svenska ubåtsjaktförmågan. I december 1970 beslöts att Spiggen skulle utrangeras. Något skäl att bevara ubåten som museiobjekt i Sverige ansågs inte finnas, utan istället skänktes Spiggen som gåva till Storbritannien. Sedan 2018 finns ubåten, nu åter med namnet Stickleback, på Scottish Submarine Centre i Helensburgh.

En andra dvärgubåt med namnet Spiggen användes av Flottan åren 1990 till 2013. Denna är bevarad i Töre hamn i Norrbotten. ‹

FREGATTRACET!

FÖRSVARSMAKTEN

Den franska fregatten Amiral Ronarc'h är 122 meter lång.

Besöket av den franska fregatten Amiral Ronarc'h, som förtöjde i Göteborgs hamn i början av februari, var ett led i det växande marina samarbetet mellan Frankrike och Sverige. Samtidigt var besöket en del i en säljpitch. Fransmännen hoppas att Sverige väljer just denna modell när det är dags att komplettera den svenska flottan med fyra fregatter.

– Den svenska och franska marinen har mycket liknande behov, sa Frankrikes ambassadör Thierry Carlier i samband med besöket, till SVT Nyheter Väst.

Någon vecka tidigare hade en spansk fregatt visat upp sig i Stockholm, av delvis samma skäl. FMV (Försvarets materielverk) har kontakt med flera europeiska varv, för att hitta lämplig leverantör.

Marinchefen Johan Norlén beskriver de nya fregatterna – vilka de nu blir – som ”oerhört viktiga”, i en artikel i Dagens nyheter. Han konstaterar också att fartygen får flera roller, där avancerat luftförsvar är den mest signifikanta.

Källa: SVT, DN

HÄR SLÅR P 18:S NYA HJÄRTA

Nya matsalen på Gotlands regemente, P 18, är klar! Regementsförvaltare Daniel Martell visad stolt upp härligheten för lokalradions reporter i början av februari och konstaterade att ”det här blir ju hjärtat i förbandet”.

– Väntan har varit lång och det betyder mycket att få en sådan här plats där alla samlas.

Dessutom, påpekade han, stärker det Gotlands motståndskraft i och med att ön nu har ytterligare ett storkök.

DANIEL KLINTHOLM/P 18

Under invigningen av matsalen stod konstverket The Blue Hour på ena kortväggen i centrum. ”Här kan blicken få vila på den karga gotländska naturen – översatt till mjuka material”, skriver Statens konstråd om väven. Konstnären heter Katja Beckman Ojala.

SÖKES: DELTAGARE TILL NATOMÄSTERSKAP I SCHACK

Sverige deltog för första gången i Natomästerskapet i schack i höstas. Reservofficeren och schackprofilen Håkan Östling stod ensam för insatsen och gjorde ett starkt individuellt resultat.

När det 35:e Nato-mästerskapet i schack gick av stapeln förra året deltog Sverige för första gången. Men bara knappt. I stället för ett fullt lag på sex spelare fanns en enda svensk på plats, Håkan Östling. Han är reservofficer och skarp schackman (generalsekreterare i Sveriges schackförbund).

– Det gick ganska bra för mig. Jag hade tätkänning inför sista ronden i den individuella tävlingen men föll tillbaka efter en snöplig förlust mot en av Turkiets toppspelare i sista ronden.

– I lagtävlingen, som också vanns av Turkiet, hade Sverige såklart ingenting att hämta då jag var Sveriges enda representant. I blixttävlingen – det vill säga med kort betänketid – gick det riktigt bra. Jag kom 10:a i det 117 man starka startfältet.

Han beskriver arrangemanget som ”mycket trevligt och proffsigt”.

Till årets mästerskap, som hålls i Riga i höst, hoppas Håkan få med sig fem kolleger för att kunna delta fullt ut.

Alla som arbetar inom försvars- eller säkerhetstjänsten, militärt eller civilt, kan delta. Intresserad? Kontakta Sveriges schackförbund.

PRIVAT

Håkan Östling var enda svensk i Natomästerskapet i schack 2025.

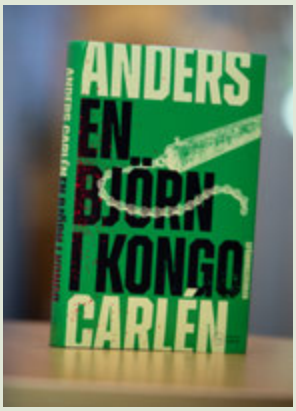
Brutal spänning från Kongo till Sundsvall

EN BJÖRN I KONGO

Ett brutalt överfall i Kongos djungel 1961 blir upptakten till en historia som vägrar släppa taget. Anders Carléns andra roman är spännande, smart och skapligt närgången.

Sextio år efter misshandeln börjar FN-veteraner mördas i Sverige, och spåren leder bakåt i tiden – till hemligheter från kalla kriget som aldrig riktigt begravdes.

Kriminalinspektör Esther Ndembe och tidigare elitsoldaten Klas Berg dras in i en jakt på svar som rör sig mellan Kongos djungler och maktens korridorer i Kreml. Ju närmare sanningen de kommer, desto tydligare blir det att någon är beredd att gå mycket långt för att skydda den.

BOKTIPS

En björn i Kongo är den andra delen i trilogin Operatör okänd, som inleddes med En varg bland lejon (2025) och avslutas med En leopard utan fläckar (2026).

Författaren Anders Carlén tjänstgjorde 1999 och 2004 i Bosnien och Kosovo och har en bakgrund som journalist och redaktör på bland annat Värnpliktsnytt, Expressen och magasin som King och Café.

En björn i Kongo
Författare: Anders Carlén
Utgivningsår: 2026
Förlag: Bookstrap
Antal sidor: 380

RÄTTELSE OM CYKLAR. I nummer 6-25 skrev vi att FMV har beställt 500 cyklar hos cykeltillverkaren Monark för Försvarsmaktens räkning. Detta stämmer inte. Försvarsmakten har upprättat ett ramavtal med leverantören om inköp av upp till 250 cyklar per år.

CIVILSAMHÄLLET: TOTALFÖRSVARETS FÖRSTA FÖRSVARSLINJE

Civilsamhället är ofta först på plats när kriser och krig slår lokalt. Med sin bredd, samarbetsförmåga och demokratiska förankring är det en avgörande del av totalförsvarets uthållighet och legitimitet – men bara om det inkluderas och tas på allvar. Det säger Michael Malm, totalförsvarsstrateg.

JANERIK HENRIKSSON/TT

I lokala idrottsföreningar byggs gemenskap och ansvar som stärker civilsamhällets beredskap.

Totalförsvaret är en angelägenhet för hela befolkningen, står det i lagen om totalförsvarsplikt. Det innebär att alla har ett ansvar och de i åldern 16-70 år dessutom en skyldighet att medverka till försvaret av landet. Civilsamhället, den delen av samhället som är skilt från staten och från näringslivet och som drivs av människor utifrån främst ett ideellt perspektiv, är bland de första att påverkas av konflikter och krig på lokal nivå.

Man brukar säga att ”allt händer i en kommun”, med andra ord lokalt. Det är ofta på den lokala nivån man först drabbas både i fred och i krig, vare sig det gäller strömavbrott beroende på väder, sabotage eller drönar- och robotangrepp riktade mot samhällsviktiga funktioner eller bostadsområden. Civilsamhället är också de som är först på plats och kan börja agera.

Sverige har ett väl utvecklat civilsamhälle med fler än 260 000 registrerade och 100 000 oregistrerade föreningar och sammanslutningar. Civilsamhällets verksamheter spänner över många skilda områden – vård och omsorg, skola, vatten- och vägfrågor, kultur och idrott för att bara nämna några.

Bland aktörerna finns exempelvis kooperationer, trossamfund, fackföreningar och ideella organisationer, inklusive de frivilliga försvarsorganisationerna. Det har alla det gemensamt att de lärt sig lösa problem tillsammans, de vet hur man fattar demokratiska beslut och hur man organiserar verksamheter. Detta är en enorm styrka om det värsta skulle hända, då förmågan att samarbeta och lösa problem som uppstår är avgörande för samhällets uthållighet och därmed för totalförsvaret.

Civilsamhället fyller också en viktig roll som demokratiskola och för demokratiutveckling. Totalförsvaret är som sagt en angelägenhet för hela befolkningen där man ytterst kan komma att behöva utsätta sig för fara och riskera sitt liv. För att vilja göra det behöver jag känna mig delaktig med dem och det som ska värnas och försvaras. Jag behöver vara inkluderad, vara en del av vår gemensamma demokrati. Civilsamhället kan bidra till denna inkludering men också till en levande demokrati, genom att ge medborgare en möjlighet att engagera sig i frågor som är viktiga och meningsfulla – kanske till och med livsavgörande.

> ”Det har alla det gemensamt att de lärt sig lösa problem tillsammans, de vet hur man fattar demokratiska beslut.”

Civilsamhället är totalförsvarets första försvarslinje, en försvarslinje som behöver inkluderas och engageras i totalförsvarsutvecklingen på nationell, regional och lokal nivå. ‹

Michael Malm
Försvarsmaktens
totalförsvarssektion

MAGASINSFYNDET

I varje nummer av Försvarets Forum presenterar någon från Statens muséer för maritim-, transport- och försvarshistoria ett av alla föremål i samlingarna.

FRIVILLIG I FINLAND 1942

Det urblekta tygmärket stack ut i all sin beskedlighet – en korslagd svensk och finsk flagga och texten ”Jordbrukets arbetshjälp – Maatalouden Työapu”. Tillsammans med märket låg en knappt läsbar lapp: ”Svensk Jordbrukshjälp 1942 till Finland, i vilken jag deltog (…) som frivillig i vinterkriget men fick ej gå ut som soldat under ”fortsättningskriget”. Försvarsministern nekade mig detta då jag nalkades vpl-åldern.”

Henric Palm var bara 16 år gammal då han reste till Finland för att delta i vinterkriget. Men vad var Jordbrukets arbetshjälp? Och varför anmälde han sig som frivillig?

Henrics far var prost i Odensala där familjen bodde, men både farmor och mormor kom från Finland. Kanske var det därför han kände sig kallad att hjälpa till i kampen mot Ryssland.

OCKSÅ STRUMPSTICKNING

Drygt 8 000 svenskar deltog på olika sätt i vinterkriget, organiserade av svenska frivilligkåren. 2 000 av dessa var jordbrukare som skickades över för att hjälpa till på finska gårdar. Dessutom skickades fem fartyg med jordbruksredskap, vidare samlade de svenska bönderna in 100 miljoner kronor i dagens penningvärde till Finland. Från Uppland åkte 239 personer, bland dem alltså den 16-årige Henric, för att göra en personlig insats för den nordiska samhörigheten.

Även på hemmaplan arbetade svenskarna med frivilligarbete i form av allt ifrån strumpstickning till pengainsamlingar. Kläder, skidor och annan utrustning samlades in till Finland. Men även genom Jordbrukets arbetshjälp – eller Jordbrukshjälpen som det också kallades – gjordes stora insatser som nästan glömts bort i dag. ❮

Text ***Kristin Thorrud Norheim***

Tygmärket har tillhört Henric Palm från Odensala.

UPPLANDSMUSEET

KRISTIN THORRUD NORHEIM OM BILDEN PÅ HENRIC PALM:

”Vi har tyvärr inte lyckats hitta några fotografier från Henrics tid i Finland, men otroligt nog finns en serie bilder i Upplandsmuseets samling från en brand i Odensala kyrka 5 maj 1940 där Henrics far var kyrkoherde. Bilderna har i sin tur använts i en artikel om kyrkobranden i Husby-Ärlinghundras hembygdsförenings tidning Tidlösan 2022. I artikeln kan vi läsa följande:

’Den förste som infann sig på brandplatsen var familjen Palms sextonårige son Henrik (sic) som nyligen återvänt hem från Finland där han tjänstgjort i svenska frivilligkåren.’

Vidare skriver tidningen så här: ’Han lånade ut sin stålhjälm från Finland till en annan av släckningsmanskapet som hade anledning att prisa denna åtgärd när han fick en del av en kolnad bjälke i huvudet.’”

FÖRSVARSMAKTENS LOGISTIK

ALLTID I SKARPT LÄGE

FÖRSVARSMAKTENS LOGISTIK driver en verksamhet med stor bredd och hög precision, där varje insats är avgörande för Sveriges och våra allierades förmåga. HOS OSS ÄR DET ALLTID SKARP VERKSAMHET.

VILL DU BLI EN DEL AV OSS?

Just nu har vi lediga officertjänster.

BILDEN

Foto **William Kihlberg/I 21**

SNÖGUBBAR PÅ RAD

Värnpliktiga på I 21 får träffa riktiga pappskallar under vinterutbildningen.

B Posttidning
Ej retur

FÖRSVARSMAKTEN
Försvarets forum, SE-107 85 STOCKHOLM

